

PAULO LIWAKATETIGI ROMAANOTEDI

Paulo didikotibige nişica lapo anonakato Goniotagodi ane ligeladi nigotaşa Roma. Roma jağaniaağani nağaca nigotaşa ane dağaxa me şoneşetigi Itália nişicoa nokododi. Iodağawadi romaanotedi odinigaanyetece moiwa moiwitideşetiogi ijoatawece eletidi iişotedi. Joaniğidaa leeğodi Roma me dağaxa me şoneşe, ağaca liciagi nigotaşa nişicoa nokododi. Jigidiaa ligeladi César, ninionigi-eliodi romaanotedi, şoneleegiwa ane dağaxa me şoneşegi inatawece iigo nişicoa nokododi. César diiğenataka midokoyatigi “Goniotagodi César”. Joaniğidaa meliodi me dakaketema loiigi Cristo, leeğodi me jakataşa mida anejinağatege loiigi Cristo, leeditibige mejiwığata codaan mejinağatalo me Goniotagodi Jesus, ane iige inoatawece aninoa. Joaniğidaa leeğodi meliodi anoiatibece nişijo loiigi Cristo.

Paulo iditeloco nağadi liwakate minatawece oko inoa libeyaceğeco, codaan mee me diğica oko ane diğica meo anigetişida libeyaceğegi. Joaniğidaa leeğodi minatawece oko nigo. Codaan mee me diğica oko ane iğenaşa lodoē Aneotedogoji leeğodi meote loenataka ane iğenaşa. Pida Paulo yalağata nişina oko anonakato Goniotagodi Jesus mepaşa icota me newiğatace anigida noko, codaan yalağata Aneotedogoji me dağadiaa iloikatidi nişina oko leeğodi libeyaceğeco. Eledi yalağata

Liwigo Aneotedoğoji me diğeladetigi niğina oko anonakato Jesus, codaa me yaxawa niğina oko. Niğidiaağidi Paulo ja yalağata Aneotedoğoji micota mağaga yajigotediogi lewiga judeutedi, codaa eledi yalağata niğina oko anonakato Goniotagodi me leeditibige moyiwağadi ane liigenatakaneğeco niğina oko anida nağatetigi digoina iigo.

*Paulo ye coaditibige romaanotedi
baanoğoyiwağadi Goniotagodi*

¹ Ee Paulo. Ee liotagi Jesus Cristo. Aneotedoğoji eniditediwa me ee liğexegi, idiomağaditedice me jelogoditedibece nibodicetedi anele ane icoğotedigi miniwataga. ² Jotigide naga ligegi Aneotedoğoji me niwakatee nibodicetedi anele, anoditece niğijo anoyelogoditedibece lowooko Aneotedoğoji, analee diniditedini maditağa lotağanağaxi Aneotedoğoji. ³ Niçidiwa nibodicetedi anele oditece Aneotedoğoji Lionigi, Goniotagodi Jesus Cristo. Od़aa mijoa me gonenleegiwa, ida aneetetege licoğegi Davi. ⁴ Aneotedoğoji yenikamağa me ikee me Lionigi Jesus niğijo naga ibake nimaweneğegi nelegi me yewikatiditace niğijo moyeloadi. Liwigo Aneotedoğoji ikee Jesus me diğica libeyacağajegi licagi Aneotedoğoji me diğica libeyacağajegi. ⁵ Od़aa leegodi Jesus, Aneotedoğoji me najigotedogowa inoatawece ane şodagalanağa ane dağa domiçica şonimaweneğegi me jakatağa, codaa eote moko liğexedi. Eotedibige me jaxawanağa inatawece oko moyiwağadi,

monakato, codaa modogeteta Liboonaqadi Jesus. ⁶ Odaa akaami eleditetiwaji awanitege niqidi noiigi, Aneotedoqoji eniditedaqawatiwaji makaami nepilidi Jesus Cristo.

⁷ Odaa jidi naqadi notaqanaqaxi jiwaka-teetibigaqaji akaamitawecetiwaji ane qadigeladi nigotaqa Roma, ane qademaani Aneotedoqoji, codaa eniditedaqawatiwaji makaami loiigi. Jemaa Aneotedoqoji Godiodi, codaa me Goniotagodi Jesus Cristo midioka limedi meletaqadom, codaa mowo mele qadaalegenali.

Paulo yotaganege Aneotedoqoji codaa diniotagodetalo

⁸ Odoejegi nimedi iniotagodetalo Aneotedoqoji Inoenogodi leeqodi akaamitawecetiwaji, leeqodi niqijo Jesus Cristo aneotedaqadomitiwaji. Igaataqa inatawece niqina oko digoina iigo odibodiceta qatiwaqatakanegegitiwaji. ⁹ Jibatema Aneotedoqoji manitawece yaaleqena niqina me jelogoditedibece nibodicetedi anele anoditece Lionigi. Odaa Aneotedoqoji yowooqodi mejitece anewi niqina meji midioka limedi me idalaqatibigaqaji niqina me yotaganege. ¹⁰ Jipokotalo Aneotedoqoji me jakadi me idalitaqawatiwaji niqina natigide, pida nige yemaa. ¹¹ Igaataqa eliodi me jemaa me qadatitiwaji amaleeqaga idinaxawanaqatiwage jibakenaga qodixaketedi ane najigotogowa Liwigo Aneotedoqoji, me yoniciwaaqadi qatiwaqatakanegegi. ¹² Nige idinaxawanaqa, odaa Aneotedoqoji gadaxawanitetiwaji, codaa

me ee, leeġodi eyiwaġatakaneġegi, codaan me gatiwaġatakaneġegitiwaji.

¹³ Inioxoadipi, jemaa mowooġoti melioditibece me yowoogo mejigo idalitaġawa, pida idioka limedi mida ane idibeyacaġadi, odaa aġabotibece mejigo. Pida jemaa me idalitaġawatiwaji amaleeġaġa jakadi me jaxawa oko anidi makaamitaġa modiotece Jesus, digo anejigotioġi ane daġa judeutedi ane liġeladi eletidi nigotadi.

¹⁴ Igaataġa jiġidaa ibakedi ane najigotediwa Aneotedoġoġi me jelogoditedibece nibodicetedi anele ane icogottedigi miniwataġa, jelogoditiogi greegotedi, inaa ane daġa greegotedi, oko notaġanaġaximaġa aninoa lixaketedi, codaan me niġina ane diġica lixakedi. ¹⁵ Joaniġidaa leeġodi me jibake minitawece yoniciwaġa, codaan ja idigo me jelogoditedibece nibodicetedi anele ane icogottedigi miniwataġa Aneotedoġoġi digoida makaamitaġatiwaji ane gadiġeladi nigotaġa Roma.

Loniciwaga nibodicetedi anele ane icogottedigi miniwataġa Aneotedoġoġi

¹⁶ Aidiboliqatece nibodicetedi anele anoditece Cristo ane icogottedigi miniwataġa Aneotedoġoġi, igaataġa niġinoa nibodicetedi anele loniciwaga Aneotedoġoġi meote lewiġa inatawece oko anoyiwaġadi Jesus, odoejedipi judeutedi moyelogoditiogi, niġidiaaqidi niġina ane daġa judeutedi. ¹⁷ Igaataġa niġinoa nibodicetedi anele oikee Aneotedoġoġi meote niġina oko me iġenatibigiwaji niġina meniwaġatakanaġa, codaan niġina me doqika meniwaġatakanaġa.

Joaniğidaaägeeta Aneotedoğoji lotaşa, “Niğina oko ane yakadi Aneotedoğoji me iğenagatibigiwaji leeğodi meniwağatakanaşa, joaniğidiaağida lewişa ane diğica liniogo.”

Aneotedoğoji laagetedipi inatawece oko

18 Aneotedoğoji ane ideite ditibigimedi ikee léléaga leeğodi inoatawece ane libeyaceğeco oko, leeğodi me doğoyiwağaditeda Aneotedoğoji, coda leeğodi inoatawece ane beyagi anowote modakapetege eledi oko. Leeğodi niğinoa libeyaceğeco anowote, odaa açoika eledi oko moyowoogodi niğica anewi anodaägeeteda Aneotedoğoji. **19** Niğina oko oyakadi moyowoogodi anodaägeeteda Aneotedoğoji, leeğodi adınağaditini niğica anodaägeeteda, coda leeğodi iniaağınıwa Aneotedoğoji ikeetediogi anodaägeeteda. **20** Niğijo maleekoka yoeteda Aneotedoğoji niğina iişo, niğina ane dağa jakataşa me jinataşa, anodaägeeteda Aneotedoğoji, coda nimaweneğegi ane dağa dinelio, inoatawece dinikee. Odaa niğina oko oyakadi moyowoogodi anodaägeeteda Aneotedoğoji leeğodi niğinoa loenataka. Joaniğidaa leeğodi niğina oko așoyakadi doğodi me diğica libatiigi. **21** Igaataşa idaağida moyowoogodi Aneotedoğoji, pida așodoğetetalo, oteğexaağaga odiniotagodetalo. Pida niğinoa lowooko yetoledi, inoa laaleğenali așica gaantokaağida lixakedi, odaa așaleegica lowoogo anele. **22** Modi me niwaxinaağanaşa, pida yetoledi. **23** Aşalee odoğetetalo Aneotedoğoji aneliodi nimaweneğegi, codaan daşa daateda. Odaa

joğodilatitelogo niwicidi latopiwadi oko anepaşa icota me ma, liwicidi ilaaşaxodi, ejedi, codaan me nişinoan anodigotinigi iigo.

²⁴ Joaniğidaa leegodi Aneotedoğoji me ika modioteci nişica anepaa yemaa laaleğena mowo ane beyagi, codaan Aneotedoğoji ika mowo nişica anepaaşoyemaa modigota lolaadi ane şoboliga. ²⁵ Aşodibatege nişica anewi anodaageeteda Aneotedoğoji, pida odibatege niwitakeco. Odoğeteta codaan modibatema nişinoan liidaşatajedi Aneotedoğoji, pida baadogodoğetetaloo Aneotedoğoji, oteşexaaşaga odibatema. Pida leeditibige midioka limedi me joğeeğatalo Aneotedoğoji. Odaa jiğidaağee. (Amém).

²⁶ Joaniğidaa leegodi Aneotedoğoji me ikatetece mowote anepaa yemaa laaleğena. Nişina iwaalepodi jeğepaaşopitiwage dinoomatewamigi, ane dağa lakatigi iwaalo. ²⁷ Gonleegiwadi idaağee, aşalee loomatewa iwaalo, odaa jeğepaaşopitiwage, owo ane şoboliga. Joaniğidaa leegodi me iloikatidi Aneotedoğoji loolatedi nişina oko leegodi epaağowotibige.

²⁸ Nişidi oko aşoyemaa moyowooğodi anewi anodaageeteda Aneotedoğoji, joaniğidaa leegodi Aneotedoğoji me ikatetece mowote nişicoan anepaa lowooko aninokino ane beyagi, odaa joğowote loenataka ane şoboliga. ²⁹⁻³¹ Nişidi oko nolee inoatawece ane latopaco nibeyaceğeco; noomatewadi nişina ane dağa lodawadi, codaan inoatawece nimaweneğeco mowo ane beyagi, idioka limedi madodigomadadi, codaan idioka

limedi mowo ane beyagitema eledi oko. Niğidi oko dağaxa moceegaga, codaan gonemata gododi, idioka limedi me nidelaşa, awitakaşa, inoka oyowo mowo ane beyagitema eledi oko. Niğidi oko odotagatibige eledi, enalaşanaşa oiatiwage eledi oko. Nelegedi Aneotedoğoji, ağodeemitetibige eledi oko moyotaşaneşe. Anabakenaşa, odiletibige me daaditiğica liciagi, lemaanigi monaşaxateloco eledi oko. Idioka limedi modoletibige geladi nimaweneğeco mowo ane beyagi. Niğidi oko ağoyiwaşadi eliododipi. Ağaleeğica doğoyowo niğica ane iğenaga. Ajakataşa daşa jinakatonşa ane lotşa niğina oko liciagi. Oteğexaaşa oyemaa litacepodi. Ağoixomaşateetedijo eledi oko libeyaceğeco, codaan ağoiwikode eledi oko. ³² Oyowoğodi Aneotedoğoji liiğenatakaneğegi mee me leeditibige moyeloadi niğina oko aneo niğinoan ane beyagi. Pida idokee mowote niğinoan ane beyagi, codaan oyaxawa eledi oko mowo ane beyagi.

2

*Aneotedoğoji icota me iwi anoda ağigotediogi
oko*

¹ Natigide, akaami godoka ağegedi, ane eni eledi oko mepaşa abeyaceğegi. Niğida makaamitiwaji ağakati makamaga anapitagati gadoenataka, aicoğota ganigakaami. Igaataşa niğina me gadiçoatita eledi oko, pida awii liciagi niğinoan anowote, jiğikeeni Aneotedoğoji maşaşa gadiloikatiti leeğodi ağabeyaceğeco. ² Jowoğotaşa Aneotedoğoji meote ane iğenaga niğina me iwi

anigotediogi codaa niqina me iloikatidi oko anowote niqinoa ane beyagi. ³ Niqida makaami ane gademaanigi me gadigoatita eledi oko anowo, pida akaami eledi awii ane beyagi. Odaa aqica qanimawenegegi daga gadiwokoni me gadiloikatiti Aneotedoqoji. ⁴ Akati ina me diqica ane jaoga Aneotedoqoji me daqaxa meletedeqodomi, odaa anaqa godiloikatidi leegodi meliodi me yakadi me dinatitedeqowa. Ejinogowooqoti Aneotedoqoji meletedeqadomi, eotedibige madinilaanitece gabeyaceqeco, odaa opilitalo Aneotedoqoji.

⁵ Pida dakake qadaaleqena, odaa aqemaani daqa iigi aneni me gadewiki. Joaniqidaa leegodi Aneotedoqoji menegegi yelatedaqadomi nigicota niqica noko nige ikee lelaqa leegodi nibeyaceqeco, codaa eote ane igenaga nige gadiloikatiti leegodi gabeyaceqeco. ⁶ Igaataqa Aneotedoqoji yajigote oninitecibeci oko ane igenaga me loojedi ane loenataka. ⁷ Niqina oko anidioka limedi mowo anele, codaa anodoletibige Aneotedoqoji me iweniqide, codaa anoyocaganeqe Aneotedoqoji, codaa anodoletibige lewiqa miniwataqa, odaa Aneotedoqoji yajigote lewiqa niqini oko ane dagadiaaqica liniogo. ⁸ Pida niqina eledi oko ane adodigomadadi, codaa ane doqoyiwaqadi anewi, pida inoka odioteci ane beyagi, Aneotedoqoji yelatetema codaa me iloikatidi niqina oko licagi. ⁹ Aneotedoqoji eote lawikodico codaa me ligecagalogo inatawece niqina oko anowo ane beyagi. Odoejegi me nikatedeloco lawikodico judeutedi, nigidiaaqidi niqina ane daqa judeutedi.

10 Pida niçina oko anowo anele, Aneotedoğoji nelecağatee, codaan iweniğide miniwatağa, codaan meote mele laaleğena. Odoejedipi judeutedi, nigidiaağidi niçina ane dağa judeutedi.
11 Igaatağa Aneotedoğoji ağica liomağatagi noiigi, pida idokigotedoğowa digawiniteloco oko.

12 Inatawece niçina oko ane doğoyowooğoditeda liiğenatakaneğeco Aneotedoğoji, codaan aninoa libeyaceğeco, joaniğidiaa naağa. (Pida aleegodi me doğoyoteteteda liiğenatakaneğeco). Inatawece noiigi judeutedi idiwa liiğenatakaneğeco Aneotedoğoji miditaga, pida Aneotedoğoji iloikatidi leeğodi ağoyiwağadi liiğenatakaneğeco.
13 Igaatağa Aneotedoğoji aigenağadi oko dağa leeğodi me wajipatalo liiğenatakaneğeco, pida leeditibige niçina oko meyiwağadi liiğenatakaneğeco, odaa Aneotedoğoji iğenağadi niçina oko. **14** Aneotedoğoji ayajigotediogi liiğenatakaneğeco niçina ane dağa judeutedi. Pida niçina oko nige diniomağaditema ane yemaa Aneotedoğoji, idaağida me doğoyowooğodi niçica ane iğete, odaa boğoikee moyowoogodi niçica ane iğenağga catiwedi laaleğena. **15** Niğida anee me newiga ikee moyowoogodi catiwedi laaleğena liiğenatakaneğeco Aneotedoğoji. Idiaağidi odeemitetece ane iğenağga catiwedi laaleğenali, odaa oikee mewi midiwa liiğenatakaneğeco Aneotedoğoji catiwedi laaleğena. Idatibece niçica anodeemitetece catiwedi laaleğena eetibigeloco, codaan idatibece mağaga oikee mele anigida loenatagi. **16** Jığidaağee nivicota niçica noko

Aneotedoğoji nige niige Jesus Cristo me iwi anigotediogi niğina oko leegodi lowooko ane dinağaditedini, codaan me niğinoa loenataka ane dinağaditedini. Joaniğinaağoditece niğinoa nibodicetedi anele ane icoğotediği miniwatağa Aneotedoğoji, ane jelogoditedibece.

Judeutedi idiaa liigenatakaneğeco Aneotedoğoji

¹⁷ Niğida makaami adinabakenitibeceti-waji makaami judeutedi. Anakatoni liiğaxinaağaneğeco Moisés, codaan eni makaami nepilidi Aneotedoğoji. ¹⁸ Jođowoođoti ane yemaa Aneotedoğoji, codaan Aneotedoğoji lotağanağaxi ane diniditelogo liiğenatakaneğeco etiğadiiğaxinitece moleetibige inokina ane iğenaga. ¹⁹ Ağica dağawienatakaniwaji makati makaami ligiilağadi ęoladi, codaan aleetibige dağakaami nilokokena niğina ane idei nexocağa. ²⁰ Niğida makaamitiwaji aleetibige dağakaami niğaxinogododi niğina ane diğicata lixakedi, codaan niğina anokateciğida lixakedi ademiitiogi micatağa dağa nigaanigipawaanigi. Aneotedoğoji lotağa ane diniditelogo liiğenatakaneğeco idija makaamitağatiwaji anoikeetağawa inoatawece ęodixaketedi, codaan anewi. ²¹ Enice akaamitiwaji ane iğgaxini eledi oko, igaamee ina meğogotace akamağakaami adiniiğgaxini? Elogotitibece degeleta me jolicaga, pida akamağakaami olicetiwaji. ²² Codaan menitiwaji me dağa yakadi me jogolağatakanaga, pida akamağakaami ağolağatakanatiwaji. Codaan ęadeleđetedi niwicidi noenataka, pida olicetalo niğinoa laxedi liğelatedi niwicidi. ²³ Adinabakenitibecetiwaji

leegodi adinanenitece midiwa Aneotedođoji liigenatakanegeco makaamitaga. Pida awii eledi oko me dađadiaa odeemitetigi Aneotedođoji leegodi akamađakaamitiwaji ate iwađati liigenatakanegeco Aneotedođoji. **24** Joaniđidaageeta Aneotedođoji lotađa, “Niđina ane daga judeutedi beyagi modotađatibige Aneotedođoji leegodi ćadakatađa, anakaami judeutedi.”

25 Niđina makagiti ćadolaadi mikeenitiwaji makaami nepilidi Aneotedođoji, niđida ida anawiite niđina nigoteteni liigenatakanegeco Aneotedođoji. Pida niđina nige dođotetenitedatiwaji liigenatakanegeco Aneotedođoji, icađica akagiti ćadolaadi, ađica mawii, codađa ćadiciagi niđina ane daga judeutedi (ane daga nepiliditeda Aneotedođoji).

26 Niđina ane daga judeutedi nigoyotete liigenatakanegeco Aneotedođoji, Aneotedođoji idigote micatađa dođoyakagidi lolaadi, codađa nepilidi. **27** Joaniđidaa niđina ane daga judeutedi, nigoyotete liigenatakanegeco Aneotedođoji, oikee Aneotedođoji me ćadiloikatititiwaji anakaami judeutedi, anepađa domiđidiwa makaamitađa notađanađaxiidi ane diniditelogo liigenatakanegeco Aneotedođoji, odađa domađa ćaditeweđegi makagiti ćadolaadi, pida ađoteteni liigenatakanegeco Aneotedođoji.

28 Igaatađa niđina oko nige judeu, pida anebi Aneotedođoji daga leegodi eliododipi me judeutedi. Codađa niđina ćoneleegiwa nigidokida me yakagidi lolaadi, ađica aneletema miniwatađa

Aneotedođoji. ²⁹ Pida beđewi me judeu, codaă mewi me nebi Aneotedođoji, niđina oko ane judeu catiwedi laaleđena. Aneotedođoji Liwigo ikeeta catiwedi laaleđena mewi me nebi Aneotedođoji. Notađanađaxi ane diniditeloco liđenatakanegeco Aneotedođoji ađica nimaweneđegi deđeo oko me nebi Aneotedođoji. Aneotedođoji iweniđide niđina oko anewi me judeu, idiđida ađoneleegiwa iweniđide.

3

Jakatağa me jinakatonağa Aneotedoğoji

¹ Domige dađaxa mele moko judeu, ođoa domige ina me dođoko judeu? Domige ica jađo ina judeu me yakagidi lolaadi me ikee me nebi Aneotedođoji? ² Niđina moko judeu eliodi mele. Odoejegi leeđodi Aneotedođoji najigotedođowa lotađa me jelogotagatedibece. ³ Pida eliodi judeutedi ađoyiwađadi lotađa Aneotedođoji. Odaă manigidaă leeđodi Aneotedođoji me deđeote ijo ane ligegi meote? ⁴ Ayakadi daantiđidaa leeđodi! Leeđodi Aneotedođoji ewi, ađica dađa diwitaka. Pida inoatawece ađoneleegiwadi bađa awitakađaga. Joaniđidaageeta lotađa Aneotedođoji, mee,

“Iniotagodi,

leeditibige me dinikee makaami ane iğenağa niğina motağani,

codaă icota mađekeni niđina anodotađatibigađaji.”

⁵ Gobeyaceğegi nige ikee Aneotedoğoji me iğenağa, mige jakatağa mejinaga Aneotedoğoji

me dağa iğenagateda nişina me godiloikatidi leegodi nişinoa gobeyaceğegi? Nişina me jao nişida igikaneggegi, inowilətötogi nişina oko anida aneetege nişina iişo me notaşanaşa. ⁶ Pida ajakadi mideğejatigi igege. Igaataşa daaditaşa iğenagateda Aneotedogoji, odaa agotaşa yakadi me iloikatidi oko leeşodi libeyaceğeco.

⁷ Inatecibece oko modi, “Iwitakegi nige ikee Aneotedogoji mewi nişinoa lotaşa, codaa nige ilecatiditibigimece Liboonağadi, enice igaamee ina me idiloikatidi leegodi inoa ibeyaceğeco?” ⁸ Inatibece modi, “Jaşa ane beyagi ijoatokaşa jiwidaaşa anigida anele nişina me jaşa ane beyagi.” Eliodi oko modi me nişidaa godiışaxinaşaneğegi, odaa beyagi modotaşatibigoğoji. Pida Aneotedogoji eote ane iğenaga nige iloikatidi nişidi oko anodotaşatibigoğoji.

Ağicoa iniwa ane iğenaga

⁹ Enice igamodaägee? Ina anoko judeutedi domigica aneletogodomı agoda şodiciagi ina ane dağa judeutedi? Ee meji ağica aneletogodomı! Igaataşa ja jikeenaşa nibeyacaşa mida loniciwashateloco inatawece oko, judeu, codaa ane dağa judeu. ¹⁰ Nişida diniditelogo Aneotedogoji lotaşa, modi,

“Ağicoa iniwa ane iğenaga.

Odaa ağica!

¹¹ Ağica ane yowooşodi nişica ane iğenaga, oteğexaaşaşa odoletibige Aneotedogoji.

¹² Inatawece oko eyamaşaticoace, odaa aşaleeğica jaşa.

Codaa aqicoa iniwa aneote anele.

Aqicoa!

¹³ Niçinooa niolatedi liciagi émeğegi libegi ane domoke (leegodi niçinooa lotaga).

Idioka limedi moninaaletiniwace oko oibake niçinooa lotaga.

Micatağa diğini lakeedi niweneeno niolatedi.

¹⁴ Niçinooa lotaga nixoomaçanaşa codaa niçinooa lotaga gonitiadi.

¹⁵ Yediiçatibigiwaji moyacilotidi codaa moyeloadi oko.

¹⁶ Niçina ane diitiwe oyaaqadi inoatawece, codaa mowo eledi oko magecağalo.

¹⁷ Aqoyowooğodi niçica anodaägee me jakatağa mele godaaleğena.

¹⁸ Codaa aqodeemitibige Aneotedoğoji.”

¹⁹ Jowooğotağa inoatawece lotaga Aneotedoğoji ane iditedini Moisés mida ane ligegitiogi inatawece oko anidiwa miditağa me diğicata ane yakadi me napitağadi loenataka, codaa me diçica ane yakadi mee me diçica libeyaceğegi nige limedi Aneotedoğoji me iwi anodaağigotediogi oko. ²⁰ Enice aqica ane yakadi mee me iğenaşa lodox Aneotedoğoji dağa leegodi me yotete liigenatakaneğeco Aneotedoğoji. Igaataşa liigenatakaneğeco Aneotedoğoji onikeetogowa minoa gobeyaceğeco.

Anodaägeeta Aneotedoğoji meote lewığa oko

²¹ Natigide Aneotedoğoji ja ikee anodaägeeta meote niçina oko me iğenatibigiwaji. Aleegodi moyotete inoatawece liigenatakaneğeco, pida leegodi eledi ane niiticogi meote me

igenousatibigwaji. Moisés eledi ikee niçida gela şonimaweneğegi me şodegenaşa, baanijo moikee niçijo eledi anoyelogoditedibece Aneotedogoji lowooko niçijo nogoidi Aneotedogoji lotaşanağaxi. ²² Niçica gela şonimaweneğegi me şodegenaşa başa niçina oko monakato Jesus Cristo, odaa ja igenousatibigwaji. Codaan Aneotedogoji aşica idi lemaanigipi. ²³ Igaataşa inatawece oko inoa libeyaceğeco, codaan aşicoa iniwa ane igenousa daga liciagi Aneotedogoji, ane daşaxa me igenousa, yapidi, codaan aşica libatiigi. ²⁴ Aneotedogoji eote oko me igenousa leeğodi şodikode, codaan idioka limedi meletedoğodomi, odaa ja najigotedoğowa niçida ane daga domiçica şonimaweneğegi me inigaanyağatece. Jesus Cristo ja yedia loojedi oko me yakadi me igenousa niçijo naşa yeleo leeğodi şobeyaceğeco. ²⁵ Aneotedogoji niiğe Jesus Cristo me nadooğodi lawodi me yeleotetema libeyaceğeco oko. Jesus yeleo eotedibige me daşalee yelatedoğodomi Aneotedogoji, codaan me daşadiaa şodiloikatidi leeğodi niçinoşa şobeyaceğeco, nige jinakatonşa Jesus. Aneotedogoji dinatitedoğowa, joaniçidaa leeğodi me daga ikateda oko diğidioka limedi me nigo leeğotedi niçinoşa libeyaceğeco, niçijo oko ane newığa maleedığicoateda Jesus. Aneotedogoji niiğe Jesus maşaşa yeleotetema libeyaceğeco niçidi oko me ikee me igenousa. ²⁶ Joaniçidaaşee Aneotedogoji eotedibige me ikee me igenousa, codaan me yakadi me ikee me igenousa niçina oko ane nakato Jesus.

27 Migica ane yakadi me dinabaketibece leeġodi me iġenaġa? Jowoogotaġa me diġica ane yakadi! Pida igamige leeġodi me diġica ane yakadi me dinabaketibece? Leeġodi aġica ini ane iġenaġa daga leeġodi me yotete liiġenatakanegħeco Aneotedoġoġi, pida leeġodi me nakato Jesus, odaa ja iġenaġa. **28** Joaniġidaa me jinataġa oko ane iġenaġa leeġodi eliwaġatakanegħegi, pida aleegodi degeywaġadi inoatawece ane liiġenatakanegħeco Aneotedoġoġi.

29 Aneotedoġoġi migeċoka Noenoġoditeda judeutedi? Agodaġaġa Noenoġodi ina ane daga judeutedi? Ajawienatakanāġa maġaġa Noenoġodi niġina ane daga judeutedi. **30** Odaa jinataġa mokiniwatece me Gonoenogodi. Eote me iġenaġatibgiwaji judeutedi anida eliwaġatakanegħegi, codaa me niġina ane daga judeutedi anaġġida eliwaġatakanegħegi. **31** Ja jwoogotaġa me ғodegenaġa leeġodi ғotiwaġatakanegħegi. Enice, odaa aġaleeġica ane jaoġate liiġenatakanegħeco Aneotedoġoġi? Okoo, ida ane jaoġate! Leeġodi ғotiwaġatakanegħegi eo me jemaanāġa mejiwaġataġa liiġenatakanegħeco Aneotedoġoġi.

4

Abraão iġenaġa leeġodi eliwaġatakanegħegi

1 Niġica jotigide icoolatigi ғonelokodi Abraão, igamigida ica nimaweneħeggi me yakadi me iġenaġa lodore Aneotedoġoġi? **2** Daga iġenaġa Abraão leeġotedi loenataka anele, odaa domaġa yakadi me dinabaketibece. Pida aġica

anigetiğida leeğodi dağa dinabaketibece lodee Aneotedoğoji. ³ Igaatağa mee Aneotedoğoji lotağa, “Abraão nakato Aneotedoğoji, odaa leeğodi eliwağatakaneğegi Aneotedoğoji jegeote me iğenağa.” ⁴ Niğina ane diba, oyedia. Niğina ane dibatege anoğeedi, pida loojedi niğijo libakedi. ⁵ (Niğida moko ağıca anigetiğida şodoenatagitema Aneotedoğoji aneo me leeditibige me şodedia.) Niğina oko ane dağa diba me docağatalo Aneotedoğoji, pida nigeyiwağadi Jesus, odaa Aneotedoğoji eote niğini oko me iğenaga leeğodi eliwağatakaneğegi. Igaatağa Aneotedoğoji yakadi meote me iğenaga niğina oko aninoa libeyaceğeco.

⁶ Davi idaa yalağata. Mee niğina oko Aneotedoğoji aneote me iğenaga, aığenaga dağa leeğodi değepaağeo me iğenaga. Codaa Davi yalağata niğica oko anida linikegi, mee,

⁷ “Ninitibece niğina oko Aneotedoğoji baanağa ixomağateetedice codaa me napitağadi niğicoa libeyaceğeco.

⁸ Ninitibece niğina oko ane dağa nilağaditedeloco Aneotedoğoji niğicoa libeyaceğeco.”

⁹ Aneotedoğoji migijoka eote me ninitibiwaji niğijo oko anoyakagidi lolaadi moikee me nepilidi? Ogoa, Aneotedoğoji domige aağageote me ninitibiwaji ina ane doğoyakagidi lolaadi? Ja jinatağa aneyatigi ligegi Aneotedoğoji lotağa, mee, “Abraão nakato Aneotedoğoji, odaa leeğodi eliwağatakaneğegi Aneotedoğoji jegeote me iğenaga.” ¹⁰ Igamigicatigi Aneotedoğoji naga yakadi Abraão me iğenaga? Migijo

maleedigicatibige dağa yakagidi Abraão lolaadi, ogoa, migijo naga yakagidi lolaadi? Aneotedoğoji yakadi Abraão me iğenaşa niğijo maleedigicatibige dağa yakagidi lolaadi. ¹¹ Odaa niğidiaağıdi Abraão naga yakagidi lolaadi leegodi me liiğenatakaneggegi Aneotedoğoji me ikee Aneotedoğoji neğeote me iğenaşa leegodi makaageyiyawağadi Aneotedoğoji aniğicatibige dağa yakagidi lolaadi. Joaniğidaa leegodi Abraão me micataga dağa eliodi inatawece oko anonakato Aneotedoğoji, aneote Aneotedoğoji me iğenagatibigiwaji, idağıda me doğoyakagidi lolaadi. ¹² Abraão eledi micataga dağa eniodi niğina oko anoyakagidi lolaadi, pida niğina modioteci anodaagee Abraão me nakato Aneotedoğoji maleedigicatibige dağa yakagidi lolaadi.

Aneotedoğoji ane ligegi me yajigotediogi niğina ane eniwağatakanaga

¹³ Aneotedođoji eote ligegite Abraão codaan iđica anida aneetege licođegi me nebi inatawece iđo. Aneotedođoji ađeote niđida ligegiteta Abraão dağa leegodi meyiwađadi liiđenatakanegeco, pida leegodi Abraão me nakato Aneotedođoji. Odaa joaniđidaa Aneotedođoji meote me iğenaşa. ¹⁴ Nigeote Aneotedođoji ligegitetege niđina anodiletibige diđidokidata moyiwađadi liiđenatakanegeco Aneotedođoji me iğenagatibigiwaji, odaa agotića jaoga gotiwađatakaneggegi. Codaan niđica ligegitedođoggi Aneotedođoji agotića niwaló. ¹⁵ Igaataşa Aneotedođoji icota me

yelatetema niçina anidiwa liigenatakanegeco midiwatağa ane iditedini Moisés, pida aqoyotete niigenatakanegeco. Pida niçina ane digicoateda liigenatakanegeco midiwatağa, aqica ane yakadi me laagetedipi leeğodi doğoyoteteteda niçidiwa niigenatakanegeco.

¹⁶ Joaniçidaa leeğodi Aneotedoğoji meote ligegitediogi niçina anonakato me dağa ixomağatice niçina Aneotedoğoji ane ligegi. Aneotedoğoji eote niçida ligegi me yajigotediogi noğeedi inatawece anida aneetege licoğegi Abraão leeğodi Aneotedoğoji idioka limedi meletedogodomi. Aneotedoğoji aqinoka yajigote noğeedi niçina anoyotete liigenatakanegeco Moisés, pida aağaga yajigote inatawece niçina anonakato digo mijotağa Abraão me nakato. Odaa Abraão ja godiodi okotawece ane jinakatonaga Aneotedoğoji. ¹⁷ Joaniçidaa Aneotedoğoji lotaşa mee, “Jao makaami eniodi eliodi noiigi.” Abraão nakato Aneotedoğoji, odaa Aneotedoğoji jegeote me godiodi. Aneotedoğoji jiğiniae aneote émağaga me newiğatace, codaa me yoe inoatawece niçinoanalee jinataşa.

¹⁸ Aneotedoğoji jegeote ligegite Abraão, meeteta, “Icota meliodi oko anida aneetege licoğegi.” Abraão eyiwagadi niğijo ligegi Aneotedoğoji meote me eniodi eliodi noiigi. Odaa Abraão idioka limedi me nibeotegede Aneotedoğoji meote niğijo ane ligegiteta, idaaqidata me dağadiaa nibeotegede mica lionigi, leeğodi ja dağaxa moxiğodi. ¹⁹ Abraão ejinaga ipegiteloco monaniteci taalia nicaağape. Lolaadi aqaleeğica loniciwaşa. Nağajo lodawa ane liboonağadi

Sara eledi dağaxa mopake, ja nağaxatelogo nicaağape iwaalo malee dinigaje. Naga yowo Abraão nağa laxokodipi, pida idokee adinelio eliyağatakaneğegi. ²⁰ Codaa adawienataka micota niğijo ane ligegiteta Aneotedoğoji. Pida idioka limedi me yoniciwadi metiwağatakata, codaa doğetetaloo Aneotedoğoji. ²¹ Abraão ayawie Aneotedoğoji mida nimaweneğegi meote ane ligegiteta. ²² Joaniğidaa leegodi Aneotedoğoji meote Abraão me iğenaga, leegodi eliyağatakaneğegi.

²³⁻²⁴ Niğijo nigegi anee, “Aneotedoğoji eote me iğenaga.” Niğida ligegi Aneotedoğoji ağıjoka yalağateta Abraão, pida oko eledi yalagatedoğowa. Aneotedoğoji eote me ğodeğenaga, niğina nige jinakatonağa Aneotedoğoji, aneote me yewiğatace Goniotagodi Jesus Cristo. ²⁵ Aneotedoğoji yajigo Jesus me yeleo leegodi gobeyaceğeco. Niğidiaağidi Aneotedoğoji ja yewikatiditace eotedibige me yakadi meote me ğodeğenaga.

5

Aneotedoğoji eote me ğodeğenaga

¹ Aneotedoğoji eote me ğodeğenaga leegodi me jinakatonağa. Joaniğidaa leegodi Aneotedoğoji meote mele ğodaalegena leegodi niğijo aneote Goniotagodi Jesus Cristo. ² Goniotagodi Jesus Cristo ja yomoketedoğodomi ğoligi minığa lodox Aneotedoğoji. Odaa natigide idioka limedi Aneotedoğoji meletedoğodomi leegodi me jinakatonağa. Odaa ğodinitibece

leegodi me inibeoonagatege me godiweniğide godawanaağaditetege Cristo. ³⁻⁴ Codaa godinitibece nige jawikodeega, igaatağa jowooğotaga niçinoa godawikodico owo me godoniciwadi me jibogatege eletidi godawikodico. Igaanige jixomağateenagatedijo niçinoa godawikodico, odaa ja godixomağatice Aneotedoğoji me godici. Odaa jeğepaanağa jatitağati me inibeoonagatege İanokegi Goniotagodi Jesus Cristo. ⁵ Niçida ane inibeoonagatege ağodinaale, igaatağa Aneotedoğoji godemaa. Aneotedoğoji najigotedoğowa Liwigo ane yelögodita godaaleğena meliodi me godemaa.

⁶ Igaatağa niçijo maleediğicata gonimaweneğegi doğokomağa idinewikatitağa, odaa Cristo jeğenagi yeleotedoğodomi, anoko abeyacağaga. Goniotagodi Jesus Cristo yeleo niçijo noko ane nibikota Aneotedoğoji me lemeğegi. ⁷ Ağica oko ane yeleotema eledi oko ane iğenaga. Pida ejimetığica oko anabo laaleğena me yeleotema eledi oko anele. ⁸ Pida Aneotedoğoji başa ikee meliodi me godemaa niçijo Cristo naşa yeleotedoğodomi, idaağida moko abeyacağaga.

⁹ Leegodi Cristo me yeleo, odaa Aneotedoğoji jeğeote me godegenaga. Odaa natigide ağalee dakaketema Cristo me naşa ica Aneotedoğoji léléğatetema gobeyaceğeco. ¹⁰ Aneotedoğoji eote moko lokaağetedi leegodi me yeleotedoğodomi Lionigi niçijo maleegoko laxakawepodi. Joaniğidaa leegodi dağadiaağica lağaliigi meote godewiğä leegodi Lionigi naşa yewiğatace. ¹¹ Pida anığidokida. Aağaga godinitibece

leegodi anodaageeteda Aneotedoğoji. Joğoko lokaagetedipi leegodi niğijo aneote Goniotagodi Jesus Cristo.

Jiciaceekenagatiwage Adão ijaa Cristo

¹² Niğina noiigi digoina iđeo owo ane beyagi leegodi onijoteci ęoneleegiwa ane liboonagadi Adão. Odaa leegodi nibeyacağa, jiğida némađa. Odaa inatawece oko ağica ini ane daga yeleo leegodi inatawece inoa libeyaceğeco. ¹³ Aniđicatibige Moisés daga iditedini Aneotedoğoji liigenatakaneğeco, niğinoia libeyaceğeco niğijo noiigi. Pida Aneotedoğoji ağica daga laagetedipi leegodi libeyaceğeco niğijo oko. Igaatağa ate niğicoa me yajigotediogi liigenatakaneğeco. ¹⁴ Pida niğijo maleegiyo Adão neğepağicota Moisés, niğida ica némađa. Inatawece oko nigo, ağica ane iwoko, idaagee me diğicata libeyaceğegi digo mijotağa Adão libeyaceğegi, leegodi niğijo me değeyiwagadi Aneotedoğoji ane liigenatakaneğegi.

Adão liciagi niğijoia Gonleegiwa aneno niğidiaagidi, Aneotedoğoji ane niwakatee. Igaatağa niğijoia itoataale ęoneleegiwadi ane loenatigi icotiogi inatawece oko. ¹⁵ Pida niğijo libeyaceğegi Adão baadaga liciagi niğijo liboonigi Aneotedoğoji. Odaa eliodi oko nigo leegodi onijoteci niğijo ęoneleegiwa, ane Adão, ane yotigimade Aneotedoğoji. Pida Aneotedoğoji dağaxa meletedoğodom, odaa yajigotediogi eliodi oko noğeedi ane daga domiçica nimaweneğegi moyakadi, pida leegodi me ęodikode onijoatece ęoneleegiwa ane

Jesus Cristo. ¹⁶ Odaa niğijo ȝonogeeditalo Aneotedogoji otegexaağaga jiciaceekenağatege niğijo anigotoğowa libeyaceğegi Adão. Igaatağa libeyaceğegi onijoteci ȝoneleegiwa eo Aneotedogoji me laagetedipi, codaan me iloikatidi eliodi oko leeğotedi libeyaceğeco. Pida Aneotedogoji aağaga yajigotediogi noğeedi eliodi oko anowidi libeyaceğeco. Gonogeedi ane najigotedoğowa Aneotedogoji niğina meote me ȝodegenaga. ¹⁷ Ewi me leeğodi libeyaceğegi onijoteci ȝoneleegiwa odaa ja diiticogi némağä me dibatoğowa. Pida niğijo aneotedogodomi Jesus dağaxa meletogodomi, aliciagi Adão anağaga yoetogodomi. Joaniğidaağee, Aneotedogoji eliodi meletedogodomi, codaan eote ȝonogeedi niğina ane daga domiğicata ȝonimaweneğegi me jakatağa. Joaniğidaa ȝonogeedi niğina meote me ȝodegenaga. Odaa niğina oko anodibatege noğeedi idiokaanağä limedi me newığa miniwataga, codaan niğenatakanaga leeğodi onijoatece ȝoneleegiwa Jesus Cristo ane loenatagi.

¹⁸ Ja jinatağa me leeğodi onijoteci ȝoneleegiwa ane daga yotete liğenatakaneğegi Aneotedogoji, odaa Aneotedogoji ja laagetedipi codaan icota me iloikatidi inatawece oko. Odaa idaağee, leeğodi onijoatece ȝoneleegiwa ane iğenaga, Aneotedogoji ja yakadi meote inatawece oko me iğenagatibigiwaji, codaan meote me newığatace. ¹⁹ Leeğodi onijoteci ȝoneleegiwa ane değeyiwağadita liğenatakaneğegi Aneotedogoji odaa eo eliodi oko mabeyacagağä. Odaa idaağee, leeğodi onijoatece ȝoneleegiwa aneyiwağadi

Aneotedoğoji, odaa Aneotedoğoji jeğeote meliodi oko iğenagatibigiji.

20 Aneotedoğoji iiğe Moisés me iditedini liigenatakanegeco eotedibige me ikeetediogi oko minoa libeyacegeco. Joaniđidaageo oko mepaanağa owote libeyacegeco. Odaa niğijo nağa dağaxa libeyacegeco niğina oko, Aneotedoğoji jağaga dağaxa me ikeete me dağaxa meletetema oko. **21** Joaniğidaa libeyacegeco oko mida loniciwağateloco, leegodi meo me yeleo. Pida idokee Aneotedoğoji me dağaxa meletedoğodomi, odaa jeğeote me godegenaga, godiciagi Cristo, codaa meote godewiga ane dağadiaağica liniogo Miniwatağa, leegodi niğijo ane loenatagitedoğodomi Goniotagodi Jesus Cristo.

6

Gela godewiga leegodi Cristo

1 Enice, amiida ica ane dağaxa mele me jađa? Domige midapağa jiiğaticogi me jađa ane beyagi, me jağatibige me ikee Aneotedoğoji me dağaxa meletedoğodomi? **2** Ayakadi đigidaagejinađa! Igaatağa godiciagi niğina oko émeđegi ane dağadiaa yakadi meo ane beyagi. Odaa ayakadi đigidioka limedi me jađa ane beyagi. **3** Doane mele mowooğotitiwaji. Niğijo nağa idinilegenaga, jikeenaga moko nepilidi Jesus Cristo, odaa micatağa daga godemagawa. **4** Joaniđidaagee, niğijo nağa idinilegenaga, micatağa daantaga godeleo, odaa micatağa daga godoomatewa nogonaligitedini Cristo. Eote mağaga godewigatace, ja gela anejinağa,

digo mioataşa Cristo naşa yewigatace leeğodi nimaweneğegi Eliodi ane jopooga.

⁵ Nige micataşa daşa əodeməgawa Cristo, nigidiaağidi ədewikagawa, odaa ja gela anejinaşa, digo mioataşa Cristo me yewigatace. ⁶ Igaataşa jowoogotaşa Cristo me yeleotedoğodomi madataşa nicenäganağate. Odaa niğijo jotigide anejinaşa, aneo me jaşa ane beyagi, ja ma, micataşa daşa lemağawa Cristo madataşa nicenäganağate, niğijo naşa yeleo. Odaa nişina nibeyacasa ağaleegica loniciwağatogoloco. ⁷ Igaataşa nişina oko naşa yeleo, jağanipetema loniciwaşa nibeyacasa.

⁸ Nige micataşa daşa əodeməgawa Cristo, odaa ajawienatakanşa mağaga icota me ədewikagawa. ⁹ Igaataşa jowoogotaşa Cristo me yewigatace, odaa ağalee yeleo. Leeğodi némaşa ağaleegica loniciwağatelogo. ¹⁰ Igaataşa niğijo naşa yeleo, yeletetema nibeyaceğeco, odaa onijoteci me yeleo, odaa ağalee leeditibige daşa yeletace. Pida iniwa me yewiga me iweniğide Aneotedoğoji. ¹¹ Joaniğidaağee akaami eleditetiwaji leeditibige madiniciaceekenitege oko baanaşa nigo, ane dağadiaa yakadi mowo ane beyagi. Pida adiniciaceekenitege nişina oko ane newiga maweniğidenitetiwaji Aneotedoğoji, leeğodi me gadexocitege Goniotagodi Jesus Cristo.

¹² Odaa jinaşa domığikani nibeyacasa daşa iiğe gadaaleğena mawiite niğinoa ane beyagi ane lidağataka ədolaadi anicota me daa. ¹³ Codaajiniğikanitece ədolaadi nibeyacasa me ibake meo ane beyagi. Pida adinajicitalo Aneotedoğoji

micatağa oko ane nigo baanaşa newiġatace. Ajicitalo inatawece ғadolaadi me ibake mawii ane iġenaga. ¹⁴ Nibeyacaşa ayakadi daġa ғadiiġeni. Leegodi Aneotedoġoġi daġaxa meletedaġadomi, odaa adibatedaġagi daġa leegodi me iwagati niġenatakanegħeco ane naddegi Moisés. Pida dibatedaġagi leegodi meliodi meletedaġadomi.

Leeditibige me jaoga ane iġenaga

¹⁵ Aneotedoġoġi dibatedoġoggi leegodi daġaxa meletedoġodomi, adibatedoġoggi daġa leegodi mejiwaġataga niġijoa niġenatakanegħeco ane naddegi Moisés. Nigeletedoġomni, odaa agodiġica liaagi ina me jaoga ane beyagi?

¹⁶ Owooġotitiwaji niġina madinajicita niġina ġaniotagodi makaami liotagipi, niġina ane iwagħatitiwaji odaa jiegħiha ane ғadiiġeni. Yakadi me awiitħatiwaji ane beyagi, pida baġa ғadelewi, codaa idiokaanaġa limedi me leegħitalo motonitedice Aneotedoġoġi. Ogoa domige iwagħati Aneotedoġoġi, odaa dibatedaġagħitiwaji, codaa eote me ғaddegenakitiwaji. ¹⁷ Niġijo jotigide akaami liotagipi nibeyacaşa, codaa adomaqakati mikani. Pida iniotagħodeegħatalo Aneotedoġoġi me iwagħatitħatiwaji catiwedi ғadaaleġena niġijoa niġaxinaġaneġħeco anoditece ғotiwaġatakanegħegi anet-ġadiiġaxinitce. ¹⁸ Joaniġidha Aneotedoġoġi me yajigotedaġawa ғadoniciwaga mikani mawii ane beyagi. Odaa jaġadina jicitalo makaami liotagipi Aneotedoġoġi mawii ane iġenaga. ¹⁹ Gadotgaġanegħenitiwaji micataġa okanicodaġċa oko jaotibige me jakadi me gadaxawani mowooġoti ane jemaa mejitaġawa,

leegodi ağadoniciwati me iwağatakani. Nişijo jotigide adinajicitiwaji manigopeligiwiage, awiite inoatawece ane degeletededa, codaa ağalee domağakati mikani mawii ane beyagi. Pida nişina natigide jağadinajicitiwaji makaami liotaka Aneotedoğoji mawii ane iğenağa. Odaa jişidaa miniokaanıiwateda makaami nepilidi.

²⁰ Igaataşa nişijo maleeqakaami liotagipi nibeyacaşa, aqica daşa qadowoogotiwaji dağawii nişica ane iğenaşa, leegodi nişica ane iğenaşa aije qadewişa. ²¹ Amiini ica ğanigaanyetema ijoa gadoenataka ane beyagi? Nişijoa gadoenataka ane beyagi owo manibolikitiwaji nişina natigide, codaa nişina ane beyagi owo oko me yeleo, odaa idiokaanaşa limedi me leegitalo me yototedice Aneotedoğoji. ²² Pida nişina natigide Aneotedoğoji ja yajigotedağawa qadoniciwaşa mikani mawii ane beyagi, odaa jağakaami liotagipi Aneotedoğoji. Odaa iniokaanıiwateda Aneotedoğoji makaami nepilidi. Joanişidaa leegodi midiokaanaşa limedi me qadewikitiwaji Miniwataşa. ²³ Leeğodi loojedi nibeyacaşa ane jibağatege başa némaşa, odaa idiokaanaşa limedi me leegitalo Aneotedoğoji me jotonağatedice. Pida liboonigi Aneotedoğoji ane najigotedoğowa başa qadewişa ane dağadiaaşica liniogo Miniwataşa, leegodi nişijo loenatagitedoğodomi Goniotagodi Jesus Cristo.

¹ Inioxoadipi. Akaamitawece jogowooğoti anejatigi igezi leegodi owoogoti niğijoa liigenatakanegəco Aneotedoğoji. Niğina oko leeditibige me diotece niğinoa niigenatakanegəco niğina malee yewiğä. ² Liciagi nağana iwaalo wadonağä. Niigenatakanegəgi wadonadi iğe me iniokini mida aneetege niğini lodawa niğina malee yewiğä. Pida nige yeleo niğijo lodawa, odaa nağani iwaalo ja iwoko niğijo niigenatakanegəgi wadonadi ane yexocağaditege lodawa. ³ Pida nağani iwaalo nige lodawa eledi ȝoneleegiwa malee yewiğä niğijo bağä lodawa, odaa nağani iwaalo bağä doğolağataka. Pida nige yeleo niğijo lodawa, odaa ja iwoko niğijo niigenatakanegəgi me wadonağalo. Odaa ja yakaditace me wado, ağalee doğolağataka.

⁴ Inioxoadipi, joaniğidaağeeitiwaji. Nağana iwaalo iwoko niğijo niigenatakanegəgi me wadonağalo, leegodi nağä yeleo lodawa. Joaniğidaağaga enitiwaji gadiwokoni niğijoa niigenatakanegəco ane naddegi Moisés, leegodi nağä micatağä dağä gademagawa Cristo. Odaa jağakatitiwaji mida anenitege Niğijoa ane yeleo, pida yewigatace niğidiaağidi, eotedibige me jakatağä me jağga Aneotedoğoji ane yemaa. ⁵ Igaatağä niğijo malee ȝodiiğe ȝolidağataka ane beyagi, odaa liigenatakanegəco Aneotedoğoji jogowo me jowooğatibige ane iğenaga. Pida niğinoa ȝolidağataka owo mepaanağä jağga ane beyagi. Odaa niğijoa ȝobeyaceğəco etigodadeegita ȝodemaga, odaa idiokaanaga domağä limedi me jotonagatedice

Aneotedoğoji. ⁶ Macatağa nağana wajekalo naşa iwoko niğenatakaneğegi me wadonagalo, oko jiğidaağejinağa ağalee leeditibige dağa jiwağatece niğijo liğenatakaneğeco Aneotedoğoji anijo mida loniciwagatogoloco. Joaniğidaa leeğodi ağalee jibaağatema Aneotedoğoji anejinaşa niğijo jotigide me jiwağatece niğenatakaneğeco ane diniditedini. Pida niğina natigide jibaağatema Aneotedoğoji me gela anejinaşa me şodewığa ane najigotogowa Aneotedoğoji Liwigo.

*Jeğepaaşa jaşa ane beyagi niğina
naşa domşa jowoogotasa liğenatakaneğeco
Aneotedoğoji*

⁷ Domige yakadi mejinaşa inoa liğenatakaneğeco Aneotedoğoji me beyagi? Ayakadi đigideğejalağatigi şogegi! Igaataşa liğenatakaneğeco Aneotedoğoji onikeetogowa nibeyacaşa. Igaataşa daaditoğodita niğinoa liğenatakaneğeco me beyagi niğina me idocetema niğinoa ane nepilidi eledi oko. Agotasa jowoogodi me beyagi, niğina me jemaa ane nebi eledi oko. ⁸ Pida leeğodi niğinoa liğenatakaneğeco Aneotedoğoji (me jowoogodi ane iğenasa), odaa nibeyacaşa ane idei catiwedi yaalegena jeğeo me idocetema ane nebi eledi oko. Igaataşa daaditiğicoateda niğenatakaneğeco, nibeyacaşa ane idei catiwedi yaalegena taşa liciagi niğina émeđegi. ⁹ Igaataşa niğijo jotigide emeğeeta ajowoogodi niğinoa liğenatakaneğeco Aneotedoğoji, odaa eetibece ele, idinitibeci. Pida niğijo naşa jowoogodi ane diitigilo Aneotedoğoji liğenatakaneğeco,

odaa nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena ja micataga daga gela mini, joanigijaagijotigi naşa jeemitetece minoa ibeyaceğeco. Odaa ja micataga daantaşa ideleo. ¹⁰ Aneotedoğoji najigotedoğowa liigenatakaneğeco mowo şodewiğa. Pida nişidiwa liigenatakaneğeco ododigotiwa micataga daantaşa ideleo. ¹¹ Nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena ibake nişijoa liigenatakaneğeco Aneotedoğoji me idinaale. Igaataşa jiletibige diğidokidata nişina me jotete Aneotedoğoji liigenatakaneğeco oditaşa jişida yewiğa ane dagadiaağica liniogo. Micataga nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena daga ibake Aneotedoğoji liigenatakaneğeco me ideloadi.

¹² Nişinoa niigenatakaneğeco oikee anodaageeteda Aneotedoğoji, onidatecibeci liigenatakaneğegi ikee anodaageeteda. Codaa onidatecibeci liigenatakaneğegi ewi, codaa mele. ¹³ Enice, domicina anele ideloadi? Odaa aleegodi nişijoa niigenatakaneğeco mideğegi micataga émeğegi, pida leegodi nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena. Nişijo nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena ibake liigenatakaneğeco Aneotedoğoji anele meo me jeemitetece me leegitalo Aneotedoğoji me jototedice. Joanişidaa naşa dinikee nişica anodaagee nibeyacaşa. Codaa liigenatakaneğegi Aneotedoğoji ikee me dağaxa me beyagi nişina nibeyacaşa.

Paulo ağica loniciwaşa meo anele

¹⁴ Jowoşotaga me Aneotedoğoji Liwigo ane najigotedoğowa nişinoa niigenatakaneğeco. Pida nişida me ee eemoda oko ağamaleğegi, codaa

ee liotagi nibeyacaşa, aşica inimaweneğegi daşa jika me jao ane beyagi. ¹⁵ Ajowooğodi nişica aneji. Igaataşa ajao nişina ane jemaa me jao, pida jao inokina ane daşa domaşa jemaa me joe. ¹⁶ Pida nişina me jaote nişina ane beyagi ane daşa jemaa, jişinna ikee me jowoogodi nişinoa niigenatakaneğeco mele. ¹⁷ Nişina me jao nişina ane daşa jemaa, eledi ikee maleedegemeğee ane jao, pida loniciwaşa nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena idiiğe me jao nişina ane daşa jemaa. ¹⁸ Igaataşa jowooğodi nişina ane jao, pida aşica inimaweneğegi daşa jao. ¹⁹ Igaataşa ajaote ane jemaa me jao, pida jao ane beyagi ane daşa domaşa jemaa me jao. ²⁰ Nige jao nişina ane daşa jemaa me jao, aneğemeğee ane jao, pida loniciwaşa nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena idiiğe me jao.

²¹ Joanişidaa midatibece meji catiwedi yaaleğena. Nişina me domaşa jemaa me jao ane jao, pida inoka jakadi me joletibige nişica ane beyagi. ²² Igaataşa emegeeta domaşa jemaa Aneotedoğoji liiğenatakaneğeco. ²³ Pida jeemiteta noniciwaşa ilaligi, ane idei catiwedi yaaleğena. Nişida noniciwaşa micataşa daşa idelege liiğenatakaneğeco Aneotedoğoji ane jemaa. Nişida noniciwaşa idiiğe me jao ane beyagi, odaa aşica emaşa yoniciwaşa daşa jika me jao ane beyagi. ²⁴ Ee oko anidioka limedi magecaşalo! Migica ane yakadi me idoğatice midataşa ida noniciwaşa ane idadeegita némaşa, codaa aneo midiokaanaşa limedi me leegitalo

Aneotedogoji me jototedice? ²⁵ Iniotagodetalo Aneotedogoji, lee^godi Goniotagodi Jesus Cristo ji^giniae idogatedice mejoteloco loniciwa^ga nibeyaca^ga.

Ni^gijo jotigide me yowoogo me jote liigenatakanegeco Aneotedogoji. Pida inoka jao ane beyagi, lee^godi loniciwa^ga nibeyaca^ga.

8

Aneotedogoji Liwigo najigotogowa godoniciwa^ga

¹ Ja jinata^ga Goniotagodi Jesus Cristo me godogatedice mejonagatelo^c loniciwa^ga nibeyaca^ga, odaa Aneotedogoji agalee godiloikatidi lee^gotedi gobeyace^geco, oko ane godexogotege Jesus Cristo, ane da^gadiaa iniwinagatalo epaa lidekeco godaalegena, pida jibaagatema Liwigo Aneotedogoji. ² Igaata^ga Aneotedogoji Liwigo najigotogowa gela godewiga lee^godi me godexogotege Jesus Cristo. Odaa loniciwa^ga Liwigo Aneotedogoji godogatice mejonagatelo^c loniciwa^ga nibeyaca^ga ane nadegi godema^ga. ³ Ajakata^ga daga jaagata^ga ni^gina nibeyaca^ga ane idei catiwedi godaalegena daga lee^godi me jotenaga liigenatakanegeco Aneotedogoji. Pida Aneotedogoji nii^ge epaa Lionigi aneote me goneleegiwa digo mokota^ga, pida baadigicata libeyace^gegi. Niwakatee Lionigi me yaagadi gobeyaca^ga, eote lawikodigi Lionigi lee^godi gobeyaca^ga. ⁴ Aneotedogoji nii^ge Lionigi me yeleotedogodomi, eotedibige mida gonimawene^gegi me jaoga ane niigetogowa

liigenatakanegeco, niçijo ane içenaşa. Natigide agalee jaşa ane okomaşa jemaanaga me jaşa, pida jaşa niçina ane niilgetogowa Aneotedogoji Liwigo.

⁵ Igaataşa niçina anowo anepaa lidekeco laalegena, inokina moyowo mowo. Pida niçina anowo ane yemaa Aneotedogoji Liwigo, idioka limedi moyowo niçica ane iiçetiogi Aneotedogoji Liwigo.

⁶ Igaataşa niçina aninoka oyowo anepaa yemaa laalegena mowo, joaniçidiaağıdi biçidiokaanaşa limedi moyototedice Aneotedogoji nige nigo. Pida niçina anoyowo niçica ane yemaa Aneotedogoji Liwigo, biçidiokaanaşa limedi me newiça Miniwataşa, coda midioka limedi mele laalegenali.

⁷ Igaataşa niçina aninoka yowoteda lakataşa ane beyagi ane yemaa laalegena, joaniçinia laxakawa Aneotedogoji, coda açoyiwagadi Aneotedogoji liigenatakanegeco, oteğexaaşaşa yakadi meniwaşatakanaşa. ⁸ Niçina anodioteci epaa lidaşataka laalegena, açica nimawenegegi doçoyocaşanege Aneotedogoji.

⁹ Odaa akaamitiwaji ane digiwaşati niçinoanepaa yemaa gadaalegenali, pida naşa iwagati Aneotedogoji Liwigo, jiçikeeni mewi me diçeladetiwaşajji Aneotedogoji Liwigo. Nige diçicata Cristo Liwigo minitaşa niçini oko, niçini oko anebi Cristo. ¹⁰ Pida Cristo nige itediwagajitiwaji, odaa icaağica nige gadelewileegodi nibeyacaşa, odaa Aneotedogoji Liwigo yajigotagawatiwaji gela gadewiga leegodi Aneotedogoji jegeote me şodeğenaga. ¹¹ Coda

nige itiwağajitiwaji Aneotedoğoji Liwigo, niğijo aneo Jesus me yewiğatace, odaa Aneotedoğoji, aneote Cristo me yewiğatace, aağägeote me gadewikitace, coda eote gela ǵadolaadi, leegodi Liwigo ane itiwağajitiwaji.

12 Enice inioxoadip, jinağa domaşa jiwağatece anepaa lidagataka ǵodaaleğenali. **13** Igaataşa nige iwitecetiwaji ane lidagataka ǵadaaleğenali, ağıca dağawienatakanitiwaji me ǵadelewı, coda midiokaanaşa limedi motonitedice Aneotedoğoji. Pida Liwigo Aneotedoğoji yakadi me yajigotağawa ǵanimaweneğegi me ikani mawii niğinoanakamaga ǵalidağataka mawiite. Odaa nigikani mawiite niğinoa ǵadaaleğenali lidekeco ane beyagi, odaa idiokaanaşa limedi me gadewikiwaji miniwataşa Aneotedoğoji.

14 Igaataşa inatawece niğina oko ane iige Aneotedoğoji Liwigo, joanığidıaa lionigipi Aneotedoğoji. **15** Igaataşa adakatiwoğoji niwigo aneo moko ageleemagipi. Pida jibağatege Aneotedoğoji Liwigo aneo me dibatedoğowa moko lionigipi, coda eo me japaawağatibige Aneotedoğoji mejinaga, “Eiodi, Eiodi yemaanigi!”

16 Liwigo Aneotedoğoji eledi meetoğowa catiwedi ǵodaalegena moko lionigipi Aneotedoğoji.

17 Leegodi moko lionigipi Aneotedoğoji, odaa ane nebi, oko aağaga ǵonebi. Niğica Aneotedoğoji lağajegitetema Cristo, odaa oko ǵonedianağawa nige limedi me dibatetegi niğica nağajegi. Igaataşa nige jawikodeega leegodi me jibaağatema Cristo, digo mioataşa me dawikode, odaa oko jawanağatege nigoiweniğide.

Aneotedoğoji doğetetedoğowa

18 Igaataşa niğinoa godawikodico digoina iiego, ejidaşa yakadi daşa jibogotaşatege niğica Aneotedoğoji anicota me najigotedoğowa, anicota me nikeetedoğowa, nige limedi me doğetetedibigoğoji. **19** Igaataşa inoatawece ane liidaşatajedi Aneotedoğoji onibeotegē coda eliodi moyemaa me age niğica noko nige yelogotee lionaga. **20-21** Igaataşa inoatawece Aneotedoğoji liidaşatajedi jiğijo me diğica jaogate. Aleegodi degepaağoyemaa me liciagi, pida Aneotedoğoji yemaa migote. Aneotedoğoji eote me inibeoonağatege micota noko meote me daşadiaa yeleo okanicodaağica niğinoa ane liidaşatajegi. Coda aağalee neladi, pida inoatawece ja iwoko lawikodico, odaa ja ninitibigiwaji lodoe Aneotedoğoji, digo mokotaşa anoko lionigipi.

22 Macataşa nağana iwaalo baanasa nikaticobece laadi naşa dineemite me nipegi menitini lionigi ane nibeotegē. Jijidaağee, inoatawece ane Aneotedoğoji liidaşatajedi aağaga onikaticobece laadi niğina monibeotegē niğica noko nige dibatedoğogi anoko lionigipi. **23** Ağinokinoa eletidi liidaşatajedi Aneotedoğoji meneğegi onikaticobece laadi niğina monibeotegē niğica noko. Pida oko baanasa jibagatege Liwigo Aneotedoğoji, anodoejegi şonogeeditalo Aneotedoğoji, oko aağaga eliodi me inikanağaticobece şodaadi niğina me inibeoonağatege niğica noko Aneotedoğoji nige dibatedoğogi anoko lionigipi, odaa jaağaga

jibağatege gela şodolaadi. ²⁴ Inibeoonağatege gela şodolaadi leeğodi niğida gela şodewığa. Nige naşa jinatağa niğica ane inibeoonağatege, odaa ağalee leeditibige dağa inibeoonağatege, igaatağa ağica ane nibeotege niğina baanaga eliodi me nadi. ²⁵ Pida nige inibeoonağatege niğica ane diğica me jinatağa, leeditibige me idinatiiğatalo şodawikodico niğina me inibeoonağatege.

²⁶ Aneotedoğoji Liwigo aağaga şodaxawa, leeğodi ağica şodoniciwaşa. Codaa ajowoogotaşa niğica anodaagée me jotağaneğenaşa Aneotedoğoji. Joaniğidaa leeğodi Aneotedoğoji Liwigo me dipokotogoloco. Codaa dinoniciwagadi me dipokotogoloco, ajakataşa me jelogotaşa niğica anodaagée me dipokotogoloco, pida başa jeemiteeğatece catiwedi şodaaleğena. ²⁷ Aneotedoğoji naditediwece catiwedi laaleğena oko, codaa yowooğodi lowooko Liwigo. Igaataşa Aneotedoğoji Liwigo niğina me dipokoteloco loiigi, inoka dipokota ane yemaa Aneotedoğoji.

²⁸ Jowoogotaşa Aneotedoğoji me ibake inoatawece niğinoa ane şoninyaco meote aneletema niğina oko anoyemaa Aneotedoğoji, aneniditediogi me lionipı, anakaa lowoogotetece. ²⁹ Igaataşa niğina Aneotedoğoji baanaga iolatedicoace, iomağaditedicoace meote me liciagi Lionigi. Eotedibige Lionigi me liidaşa liwigotigilo eliodi nioxoadipi. ³⁰ Niğina ane iomağaditedicoace, eniditediogi me lionipı. Odaa niğina aneniditediogi, jeğeote me iğenaeğatibigiwaji. Odaa niğina ane iğenaeğadi, iweniğide yawanağaditetege Cristo.

Ica anodaagee Aneotedoğoji me Ɂodemaa

³¹ Ja jinataga Aneotedoğoji me dibatedoğowa moko lionigipi, codaan me Ɂodaxawa, odaa domigica ane yakadi me Ɂodigeke? ³² Aneotedoğoji ayoli Lionigi, pida yajigo me yeleotedoğodomni. Jinataga Aneotedoğoji me yajigo epaa Lionigi, odaa jowooğotaga me najigotedoğowa me Ɂonođetedi inoatawece niğinoa ane jopooğatibige. ³³ Domigica ane yakadi me laagetedipi liomağataka Aneotedoğoji? Ağica ane yakadi. Leegodi ijaaglijoa Aneotedoğoji yelogodi me đigicata libatiigi niğidi noiigi. ³⁴ Domigica ane yakadi me Ɂodiloikatidi leegodi Ɂobeyaceđeco? Ağica ane yakadi, leegodi Cristo ja yeleotedoğodomni, codaan me yewigatace, odaa etiniwa liwai libaağadi Aneotedoğoji, dipokotedoğoloco miniwataga Aneotedoğoji. ³⁵ Odaa, domigica ane yakadi me Ɂodawalacetege Cristo ane Ɂodemaa? Domige Ɂodawikodico, ogoa domige inoa Ɂodađalanaga, ogoa domige ina metiğodiatetibeci, ogoa domige nigigi, ogoa domige ina maniaditibige Ɂodowoodađagi, ogoa domige ina mida ane idoiigata, ogoa domige ina modoletibige metiğodeloadi; inoatawece inoa ganicinoa, domigoyakadi metiğodawalacetege Cristo? Ee meji ağica ane yakadi. ³⁶ Joaniğidaa aneeta Aneotedoğoji lotağanağaxi,

“Akaami leegodi,
 inoatawece nokododi odoletibige metiğodeloadi.
 Ododigotoğowa micataga niğina waxacoco anoy-
 adeegiticogi nematakanağaxi.”

³⁷ Pida ja godixomaqatema inoatawece ane goninyaco, odaa agaleegica ane godakadi, leegodi Cristo me godemaa. ³⁸⁻³⁹ Igaataga jowooqodi, codaa ajawienataka me digica ane yakadi me godawalacetegi Aneotedogoji ane godemaa. Otegexaaqaga némağa ayakadi, otegexaaqaga godewiğa, migetaga aanjotedi, migetaga niqicoa ane niigenatakanaga digoida ditibigimedi, otegexaaqaga niqicoa niwicidi ane dağaxa me notoetedi, migetaga anigetiğıda goninyaagi niqina natigide, migetaga goninyaagi anigida noko, otegexaaqaga gaantokağıdi ane idei ditibigimedi, otegexaaqaga anino a digoina iigo, otegexaaqaga anigetigidi niqino a eletidi Aneotedogoji loenataka. Ağica ane yakadi me godawalacetegi Aneotedogoji ane godemaa. Codaa Goniotagodi Jesus Cristo ja ikee Aneotedogoji meliodi me godemaa.

9

Noiigi Aneotedogoji ane isolatedice

¹ Ejitece anewi leegodi ee nebi Cristo. Aneotedogoji Liwigo eo me jowooqodi me jao ane iğenaga. Joaniğidaa nukeetiwa me dağa jiwitaka. ² Eliodi me ee agecaqalo, jilee yaalegena codaa aliditini, leegodi emaşa yoiigi. (Ee agecaqalo leegodi modowocetege ane domiqigotediogi Aneotedogoji me iğenagadi). ³ Emegeeta domeğeliqiditibece me jemaa Aneotedogoji dağa idixoo, codaa dağa idawalacetetegi Cristo leegodi yoiigi, migetaqaleegaga yaxawa. ⁴ Yoiigi, loiigi Israel. Aneotedogoji iomağaditedicoace

meote me lionigipi, coda me dinikeetediogi anodaageeteda. Aneotedoğoji ja ikeetediogi ane yemaa migote loiigi, coda me yajigotediogi liigenatakanegeco. Aneotedoğoji ja ikeetediogi anodaagee modoğetetaloo minitağa ligeladi, coda eote ligegitetege. ⁵ Niğidi noiigi ida aneetege licoğegi jotigide godaamipi, goneleegiwadi gonegaga, ane dinikeetediogi Aneotedoğoji. Cristo ida aneetetege licoğegi miditağa, coda inaağina niğidi noiigi. Ijaagijoa Cristo Gonoenogodi, iiğe inoatawece. Inatawece oko domağa leeditibige midioka limedi modoğetetaloo. Odaa jiğidaagee. (Amém.)

⁶ Pida ađeji me diđicota ane ligegi Aneotedođoji. Igaatađa ađinatawece loiigi Israel iomađaditedice Aneotedođoji me loiigi. ⁷ Coda ađinatawece anida aneetege licođegi mijotađa Abraao ewi me lionigipi Aneotedođoji. Igaatađa Aneotedođoji meeteta Abraao, “Inokina anida aneetege licođegi gadjionigi Isaque, beđejitiogi mida aneetege gadićođegi.” ⁸ Digawini ane diitigi, nigaanigipawaanigi ane lanikadi miditađa noiigi Israel, ađinatawece lionigipi Aneotedođoji. Pida inokina mida aneetege licođegi Abraao nigina anenitini leeđodi me ligegi Aneotedođoji, inokina me dibatetege Aneotedođoji mewi me loiigi. ⁹ Leeđodi Aneotedođoji meote niđida ligegitetege Abraao, “Nigeledi nicaađabi, idopitacijo, odaa Sara jiđicaa lionigi.”

¹⁰ Pida aniğidokidata. Rebeca ijoa itoataale lionağa ijokijota naniodi, gonelokodi Isaque. ¹¹⁻¹² Pida Aneotedoğoji ikee me iolatedice oko ane yemaa me iolatedice, odaa meeteta

Rebeca, “Niçica liidağa, liotagi niçica loxooxegi.” Aneotedođoji eote ligegitetege niğijo maleediqicatibige degenitiniwace niğijo nigaanigipawaanigi, maleedićica doğoyakadi mowote gaantiğini anele, migetaşa ane beyagi. Joaniđidaagee Aneotedođoji me ikee me iolatedice oko leeğodi mepaa yemaa meniditeta, idığida aleegodi ane loenataka niğina oko. ¹³ Joaniđidaägeeta lotaga Aneotedođoji me diniditeloco,

“Jemaa Jacó,

pida yeleeğedi Esaú.”

¹⁴ Aneotedođoji domige iğenaşa ina me iolatedicoace ina oko anepaa yemaa? Ayakadi diğideğejalağatigi ḡogegi! ¹⁵ Igaataşa Aneotedođoji meeteta Moisés, “Jiwikode niğina oko ane jemaa me jiwikode. Codaa jao me Ee eletema niğinaoko ane jemaa me Ee eletema.” ¹⁶ Aneotedođoji iolatediceoko aleegodi niğinaoko miniaa yemaa, oteğexaaşa leeğodi ane loenataka. Pida Aneotedođoji iolatediceoko leeğodi me iwicode. ¹⁷ Igaataşa diniditeloco lotagaňagaxi Aneotedođoji niğijo ligegite Faraó, meeteta, “Joaniđida leeğodi me jao makaami inionigi-eliği, jaotibige me jikee inimaweneğegitece niğijo ḡaninyaagi, codaa me jaotibige minataweceoko digoina iiđo oyowooğodi Iboonağadi.” ¹⁸ Odaa Aneotedođoji iwicode niğina ane yemaa me iwicode, yakakağadi laaleğena niğina ane yemaa me yakakağadi laaleğena.

*Inatecibece oko Aneotedoğoji iwicode,
inaageledi bağa iloikatidi*

19 Yakadi mini niğina akaamitiwaji aneetiwa, “Nige niğidağee, amica ane yakadi me dakapetege Aneotedoğoji ane yemaa, enice igaamee ina Aneotedoğoji malee dilaagetete oko?” **20** Pida yokaağedi. Niğida makaami minakaamita oko. Odaa ağakati dağadinotigimadenitege Aneotedoğoji. Igaatağa niğina ane noenatagi ayakadi degeeta niğina noenatagodi, “Igaamee ina midegemiitiwa madoeni?” **21** Niğina niwilanağanağa ane iwila boote ida nimaweneğegitece me iwila ane yemaa migota me iwila napaloğa. Yakadi meo boote ane dağaxa me libinienna, oğoa migeo nağana boote ane dağa libinienna anoibaketema okanicodaçica. Pida iniokini niğini napaloğa ane iwila.

22 Aneotedoğoji jiğidağee. Yemaa me ikee léléđatetema nibeyacağa, codaa yemaa niğina oko moyowoğodi nimaweneğegi. Eliodi me dinatite, codaa me ikee me yakadi me ixomağateetedijo loenataka niğijo oko ane yelatetema, joaniğidiao nağa. **23** Codaa Aneotedoğoji yemaa me ikee meliodi loniciwaga meote me godewiga codaa godiweniğide digo minatağa niğina oko anicota minatawece oiweniğide. Jotigide nağa godiwikode, codaa me godyeağadi me godinelecağatee, codaa modoğetetibigoğoji. **24** Igaatağa Aneotedoğoji eniditedoğowa, ağinokina niğina ane judeutedi, pida eledi eniditediogi niğina ane dağa judeutedi.

25 Joaniqidaageete Aneotedogoji, niqijo ane iditini Oséias, anee,

“Niqidi ane daga yoiigi,
icota mejitiogi me, ‘Yoiigi’.

Codaa noiigi ane daga jemaa,
icota mejitiogi me, ‘Yemaanigipi.’”

26 Idiaaqidi niqica nipoğigi negeetediogi
Aneotedogoji niqica oko,

“Agakaamitiwaji yoiigi”,
idiaaqitace nigoditiogi,

“Lionigipi Aneotedogoji ewikegi.”

27 Isaías yalaqata loiigi Israel, niqijo mee,
“Diganee loiigi Israel meliodi, micataqa niqina
dotiwadi liniogotibece akiidi-eliodi. Aneotedogoji
eote lewiga onatecigidi niqidi noiigi. **28** Igaataqa
aleegi Goniotagodi Aneotedogoji ja iloikatidi
inatawece noiigi niqina iiço, leeğodi iğenaşa.
Inoatawece niqinoa aneete ico micotece.”

29 Aniqicatibige Isaías degeetece niqijoa lotaqa,
niqijoa eletidi lotaqa me yalaqata analéeğicotece,
mee, “Goniotagodi Aneotedogoji ane iiğe
inoatawece, daaditigica ane nenyağaditetema
anida aneetege licoğegi şodaampi, taşa şodiciagi
nigotaga Sodoma ajaa Gomorra ane yaağadi
Aneotedogoji.”

*Noiigi Israel aqoyiwagadi nibodicetedi anele ane
icoğotedibigimece miniwataga Aneotedogoji*

30 Aneotedogoji eniditediogi oko inatawece
digawiniteloco ane noiigi. Ja jinatağa
Aneotedogoji me dibatetegi ane daga judeutedi
leeğodi monakato, ane doğodoletibige me
dibatetegi Aneotedogoji. **31** Pida noiigi Israel

anodoletibige Aneotedoğoji me dibatetege leeğodi moyotete liigenatakanegeco, pida ağoyakadi moyotete niğenatakanegeco. ³²⁻³³ Igaamee dağa yakadi me dibatetege Aneotedoğoji? Ayakadi leeğodi odoletibige Aneotedoğoji me dibatetege leeğodi moyotete niğenatakanegegi, idigida aleğodi đogonakato Aneotedoğoji. Odaa micatağa dağa nixipağa, ixipe wetiğa. Aneotedoğoji lotağa eetece nağajo wetiğa, niğijo mee,

“Digawini!

Jao inikateloco wetiđa manitađa nigotađa Siđo. Odaa niđina oko odixipetigi nađani wetiđa. Nađani wetiđa nelegi eo niđina oko menitiniwace. Pida aneyiwađadi baadićica liboliđa.”
(Niğijoa liiğexegi Aneotedoğoji jiğiniaagoditalo me wetiğa.)

10

¹ Inioxoadipi. Jemaa manitawece yaaleğena, yoiği Israel mida lewiğa. Jipokotalo Aneotedoğoji meote lewiğa. ² Igaatağa jakadi meği meliodi moyemaa moyocağaneğetibigo Aneotedoğoji, pida ağoyowoogodi niğica anigetağa nimaweneğegi. ³ Ağoyowoogodi niğica anigote Aneotedoğoji niğina oko meote me iğenağa. Odoletibige mowo epaa latakigi, odaa joğodowocetege niğijo anigote Aneotedoğoji oko me iğenağadi. ⁴ Igaatağa Cristo eotedibige me dağadiaa leeditibige niğina oko me yotete liigenatakanegeco Aneotedoğoji oditağa ja iğenağa. Pida niğina oko leeditibige midokida me nakato Cristo, odaa Aneotedoğoji ja dibatetege.

*Aneotedoğoji yakadi meote lewiğa
okanicodaagicaoko*

⁵ Moisés yalağata anodaa nimaweneğegi oko me yakadi me iğenaga lodoe Aneotedoğoji, niğina meyiwağadi niigenatakaneğeco. Mee me iditini, “Niğina aneote inoatawece ane Aneotedoğoji liigenatakaneğeco, joaniginiaa yakadi midioka limedi me yewiğa leeğodi meyiwağadi niigenatakaneğeco.” ⁶ Pida niğina meece Moisés niğina oko ane iğenaga leeğodi me nakato Aneotedoğoji, mee, “Jinagakamağa adinigee, degeni, ‘Amiijo ica ane yakadi migo digoida ditibigimedi?’” Niğida gagikaneğegi ikee memaanı manadeegi Cristo micoğoteenitedibigimece ditibigimedi, menagi eote me şodeğenaga. ⁷ Eleditace mee Moisés, “Oteğexaağaga adinigee, degeni ‘Amiijo ica ane yakadi migo dinikatinece catinedi iiego?’” Niğida gagikaneğegi ikee memaanı mawii Cristo me dinawacetedibige liwigotigi émaağaga, menagi eote me şodeğenaga. ⁸ Pida mee Moisés, “Niğinoa nibodicetedi ane niwakatee Aneotedoğoji ağica lagaliigi majipaatalo. Akamaağakaami jeğenitece nıginoa nibodicetedi, coda etidiwa catiwedi gadaaleğena.” Ijaağijo a niğijo a nibodicetedi ane jelogotağatedibece anoditece şotiwağatakaneğegi. ⁹ Joanigidaägeeta niğida nibodigi: Nigenita eledi oko Jesus me Goniotagodi, coda nige iwağati Aneotedoğoji me yewikatiditace me yeleo, odaa Aneotedoğoji eote şadewiğa. ¹⁰ Igaataga niğina mewi mejiwağatakanaağaa manitawece şodaaleğena,

Aneotedođoji eote me șodegenađa, codaă nigejinađatece șotiwagatakanegęgi, odaă Aneotedođoji jeđeote me șodewiđa.

¹¹ Igaatađa mee Aneotedođoji lotađanađaxi, “Inatawece niđina anonakato Goniotagodi ađica liboliđa.” ¹² Igaatađa lodoë Aneotedođoji inatawece oko diniciamico, ina ane judeutedi, iniađina ane dađa judeutedi. Igaatađa iniađiniwa Goniotagodi, Niotagodi inatawece oko. Codaă eliodi me ibinie inatawece anodipokotalo me yaxawa. ¹³ Joaniđidaageeta Aneotedođoji lotađanađaxi, niđijo mee, “Inatawece niđina anodipokotibige Aneotedođoji liđiwađenatakanegęgi, Aneotedođoji eote lewiđa.”

¹⁴ Pida igame nimaweneđegi ina oko modipokotalo Aneotedođoji nige dođoyiwađaditeda? Codaă igame nimaweneđegi moyiwađadi, nige diđica mowajipatalo nibodicetedi anele anoditece Goniotagodi? Codaă igame nimaweneđegi me najipađa, nige diđica ane yelogoditiogi niđinoa nibodicetedi anele anoditece Goniotagodi? ¹⁵ Codaă igame nimaweneđegi ina oko me yelogoditedibece nibodicetedi anele nige dađa liđexegiteda Aneotedođoji? Joaniđidaa leeđodi mee Aneotedođoji lotađanađaxi, “Dađaxa mele niđina meno ane nadegi nibodicetedi anele anoditece Goniotagodi.”

¹⁶ Pida onateciđidi oko anodibatege nibodicetedi anele anoditece Goniotagodi. Igaatađa ijo mee Isaías, “Iniotagodi Aneotedođoji. Ađica aneyiwađadi șodatematigo.” ¹⁷ Odaă niđina oko yakadi me nakato Goniotagodi niđina me

wajipata natematigo. Pida wajipata natematigo niçina mini ane yelogodi nibodicetedi anele ane icoğotedibigimece miniwatağa Aneotedoğoji.

18 Natigide jigika, meji, “Agodoğowajipata natematigo?” Owajipata! Digo aneeta Aneotedoğoji lotaçanaçaxı, “Inatawece oko digoina iigo joğowajipatalo lotaşa, codaa latematigo jiçicoticogi neğepaa niçica lin-iogo iigo.”

19 Pida jigikataci, mejitiogi, “Loiigi Israel, domigoyowooğoditece ijo natematigo?” Moisés odoejegi me digitataka niçijo neğeetece aneeteta Aneotedoğoji,

“Jaote manoceetematiwaji niçina oko ane diçica me yelogo midi me noiigi.

Codaa jao me ağadelatematiwaji noiigi ane diçicata lixakedi.”

20 Odaa Isaías jağani laaleğena mağaga eetece ane ligegite Aneotedoğoji, mee, “Niçina ane doğodoletibigiji, etidakadi.

Odaa ja idinikeetiogi niçina ane doğodigikatibigiji.”

21 Pida Isaías yalağata loiigi Israel, niçijo mee, “Inoatawece nokododi jipokotiogi yoiigi modopitiwa. Pida agetidadiwağadi, otigimadadipi.”

11

Aneotedoğoji iwicode noiigi Israel

1 Enice jigika, “Aneotedoğoji domige dowocetetege idi epaa loiigi?” Ejitağawa adowocetetege. Igaataşa emegeeta ida anejitege loiigi Israel. Ijo anejitege Icoğegi Abraão, ida

anejitege loiigiwepodi Benjamim. ² Aneotedoğoji aikatedice loiigi ane iomağaditedice niğijo maleedigicatibige dağa iliidağadi inoatawece ane jinataşa. Owooğotitiwaji niğijoa Aneotedoğoji lotaşa anoditece Elias. Elias laagetedipi loiigi niğijo meetalo Aneotedoğoji, ³ “Iniotagodi Aneotedoğoji. Onigodi niğijo anoyelogoditedibece ęadowooko, codaa oyaagadi niğijoa nameejatedi wetiadi aneite me inigotaşa eijedi leeğodi libeyaceğeco oko. Jeğemokaaneğeeta me ideyağatice, pida aagagodoletibige metideloadi.” ⁴ Pida Aneotedoğoji naşa igidi Elias, meeteta, “Ja jotetetomi seete miili ęoneleegiwadi ane doğoyamağatedini lokotidi lodox niwigo Baal, ağodoğeteta” ⁵ Odaa niğina natigide idaağee. Yeyağaticoace onateciğidi oko analee nepilidi Aneotedoğoji, ane iomağaditedicoace leeğodi meliodi meletetema. ⁶ Aneotedoğoji iomağaditedice oko leeğodi meliodi meletetema, idığida aleeğodi diğinoa niğicoa loenataka anele aneo Aneotedoğoji me ninitedibece. Igaataşa dağa iomağaditedice Aneotedoğoji niğina oko leeğotedi loenataka, odaa agotajalee yakadi me ikee meliodi meletetema oko niğina me isolatedicoace.

⁷ Odaa yakadi mejinşa noiigi Israel me diğicata moyakadi niğica anodoletibige. Onexaağonateciğidi oko anoyakadi anodoletibige, joaniğidiao Aneotedoğoji ane iomağaditedicoace. Inegeledi jogowote me dakake laalegenali. ⁸ Joanijidaageeta Aneotedoğoji lotaşa, “Aneotedoğoji eotedibige

me daga neemiteega micataaga daga niotaaga, eotedibige me dogonadi, otegexaaqaga owajipata ica anewi. Jigidaagee niqidi oko codaa niqina noko.” ⁹ Davi eledi yalaqatiogi, mee, “Jemaa moiloikatiditibiwaji miditaaga lalokadi, micataaga niqini ejeeqagi nibakajetegi, codaa moigoetiniwace, odaa ja dinilaatibiwaji ica modaaqigotibeci.

¹⁰ Jemaa me micataaga degetoinadi amaleegaga ayatetibiwaji, codaa micataaga digidioka limedi moyoyaqaditedibece niqinoa ane dakaketema.”

¹¹ Enice, jigika, “Inoa judeutedi, domigidioka limedi moyototedice Aneotedogoji, micataaga niqina oko ane dixipe oditaaga jigidiaaqite ane lanikadi?” Aqidioka limedi moyototedice Aneotedogoji. Pida Aneotedogoji eote lewiga niqijo ane daga judeutedi leegodi niqijo judeutedi moniteloco nibeyacaaga me doqoyiwaqaditeda Aneotedogoji, eotedibige monocetema niqijoa ane daga judeutedi. ¹² Aneotedogoji eliodi me ibinie eledi noiigitigi niqina iiqo leegodi libeyaceqeco loiigi me doqoyiwaqaditeda. Codaa eliodi me ibinie niqijo ane daga judeutedi, leegodi niqijo ane judeutedi moniaditema niliicaqajetedi anewi. Niqina nigodopitalo Aneotedogoji ijotawece niqijoa judeutedi aneniditediogi, odaa Aneotedogoji dagaxatace me ibinie niqina eledi oko ane daga judeutedi.

Aneotedogoji eote lewiga ane daga judeutedi

¹³ Natigide ejitagawatiwaji ane daqakaami judeutedi. Jowoogodi Aneotedogoji me

idimonyatediogi ane dağa judeutedi. Jowooğodi me şoneğegi niğida ibakedi ane najigotediwa. ¹⁴ Ijoatokaşa jakadi me jao niğijo emaşa yoiigi monocetağadomitiwaji, amaleeğaga icawaanigi Aneotedoğoji aneote lewığa leeğodi niğida ibakedi. ¹⁵ Igaataşa niğina oko digoina iiego ane dağa judeutedi odopitalo Aneotedoğoji leeğodi niğijo ane judeutedi me dowocetetege. Niğina nige dibatacetege Aneotedoğoji niğijoja judeutedi, odaa eo meliodi şodinikegi leeğodi Aneotedoğoji meote me newiğatace niğijoja judeutedi.

¹⁶ Nigoyajigotalo Aneotedoğoji paon liwai, odaa iditawece paon eledi nebi. (Jotigide laamipi judeutedi liciagi niğijo paon liwai. Aneotedoğoji dibatetege, odaa eledi dibatetege lionigipi). Nigoyajigotalo Aneotedoğoji litodi nağana niale, libiwedi eletidi nepilidi. ¹⁷ Inoatecibece libiwedi nawodigije oliveira onakagidi. Odaa libiwe oliveira loidena joğoyexocağaditege nağajo ane dinoke libiwe nağajo eledi oliveira. Odaa nağajo gela libiwe ja ili, codaan me dione, leeğodi litodi. Niğinoja judeutedi liciagi nağajo nawodigije oliveira. Akamağakaamitiwaji ane dağakaamiteda judeutedi başa şadiciagi nağajo libiwe anoka oyexocağaditeloco eledi. Natigide abaategetiwaji loniciwaşa codaan me lewığa Aneotedoğoji ane yajigotediogi loiigi judeutedi. ¹⁸ Aägele diğikaniticoace, daaditağadiaağica mawiite ijoa judeutedi ane liciaço libiwedi oliveira ane dinoke. Ayakadi dağadınağaxakenitibecetiwaji, igaataşa niğida makaami şadiciagi micoataşa libiwedi niale. Nağana libiwe niale adowediteloco litodi, pida

litodi yajigota liweenigi niğinoa libiwedi.

19 Pida ane dağakaami judeutedi menitiwaji, “Onakagidi niğijoa libiwedi owotibige moyexocağaditini eledi libiwe. Odaa ȝodiciagi nağajo eledi libiwe.” **20** Ewi monakagidi niğijoa libiwedi anoiciaceeketege judeutedi. Pida niğijoa judeutedi Aneotedoðoji ağaleegeetediogi me loiigi leeðodi aðonakato, odaa akaamitiwaji etiðadawanaðatitege loiigi Aneotedoðoji leeðodi manakatoni. Odaa jinaða domaða adinägaxakenitibecetiwaji, pida adinoweti. **21** Aneotedoðoji ja iloikatidi judeutedi, anoiciaceeketege niğijoa niale libiwedi anoyakagidi. Odaa akaamitiwaji nigikani manakatoni, akaami eleditetiwaji ȝadiloikatiti.

22 Ja jinataða niðica Aneotedoðoji meliodi meletetema oko, codaan iðenaga me iloikatidi niðina eledi oko. Iloikatidi niðina anoika monakato, pida eliodi meletedağadomitiwaji nige ðigikaniteda manakatoni. Nigikanitiwaji manakatoni, odaa ağaleegeetedağawatiwaji makaami loiigi, ȝadiciagi niğijoa libiwedi oliveira anonakagidi. **23** Odaa niğijoa judeutedi, nigodopitalo Aneotedoðoji monakatotace, odaa ja yawanaðaditacetege loiigi, igaataða Aneotedoðoji yakadi meote modopitacalo. **24** Odaa akaamitiwaji ane dağakaami judeutedi, ȝadiciagi nağajo libiwe oliveira loidena anoyakagidi, odaa joðoyexocağaditeloco nağajo niale nawodigije, nağajo ane daga libiwe. Pida niğijoa judeutedi liciaco niğijoa anepaa libiwedi nağajo niale nawodigije anonakagidi.

Adakake doğoyexocağaditacedini libiwedi anoyakagidi nağajo niale oliveira loidena. Odaa jiğidaägee ağica lağaliigi Aneotedoğoji dağa yexocağaditacedini niğijo libiwedi anida aneetege nağajo niale nawodigije, odaa jiğidaägee me yawanağaditacetegi judeutedi niğijo loiigi.

Aneotedoğoji iwicode inatawece oko

²⁵ Inioxoadipi. Jemaa mowooğoti ane nelogoditedoğowa Aneotedoğoji, amanagawini ağadinağaxakenitibecetiwaji leeğodi Aneotedoğoji aneote mowooğoti. Nikeetedoğowa midi niğina noiigi judeutedi dakake laaleğena nigepaağicota monotalo Aneotedoğoji inatawece niğina ane dağa judeutedi aneniditediogi. ²⁶ Odaa jiğidaägee, Aneotedoğoji eote lewiga inatawece loiigi Israel. Aneotedoğoji lotaşa yalağata niğida niciagi, niğijo mee,

“Ganewikatitoğodi icoğoticogi manitaşa nigotaşa Sião,
odaa enagi napitaşadi inoatawece libeyaceğeco
oko anida aneetege licoğegi Jacó.

²⁷ Aneotedoğoji mee,
Jao micota ane igeğitiogi,
inapitaşadi libeyaceğeco anida aneetege licoğegi
Jacó.”

²⁸ Judeutedi ağodibatege nibodicetedi anele ane icoğotedigi miniwataşa Aneotedoğoji. Joaniğidaa leeğodi me laxakawepodi Aneotedoğoji eotedibige me yakadi me ağadibinienitetiwaji ane dağakaami judeutedi. Pida Aneotedoğoji ixipetedice noiigi Israel, codaa yemaa leeğodi niğijo ane ligegitetege laamipi. ²⁹ Igaataşa niğina

Aneotedo^{go}ji me iolatedicoace oko, codaa ni^{gina} me ibinie, aiigi ane lowooko. ³⁰ Ni^{gijo} jotigide akaamitiwaji ane da^{gakaami} judeutedi a^{giwa}gati Aneotedo^{go}ji. Pida natigide Aneotedo^{go}ji gadiwikodenitetiwaji lee^{godi} ni^{gijoa} judeutedi me do^{goyiwa}gaditeda. ³¹ Joani^{gidaagee} natigide ni^{gijoa} judeutedi a^{goyiwa}gadi Aneotedo^{go}ji lee^{godi} me gadiwikodenitetiwaji. Eotedibige Aneotedo^{go}ji ma^{ga}ga yakadi me niwikodetediniwace. ³² Lee^{godi} ijotawece oko a^{goyiwa}gadi Aneotedo^{go}ji, odaa je^{geote} me di^{gicata} ane yakadi me ika nibeyacaga, micata^{ga} da^{ga} dinigoetiniwace, da^{ga} niwilogojegipi. Aneotedo^{go}ji eotedibige me niwikodetediniwace inatawece oko.

Leeditibige me jogee^{gatalo} Aneotedo^{go}ji

³³ Aneotedo^{go}ji yowoo^{godi} inoatawece, coda^a yowoo^{godi} oninitecibeci ane loenataka. A^{gica} liciagi. Ajakata^{ga} da^{ga} jowoo^{gota}ga ni^{gicoa} ane lowooko, coda^a ajakata^{ga} da^{ga} jowoo^{gota}ga inoatawece ni^{gicoa} aneote. ³⁴ Joani^{gidaageeta} Aneotedo^{go}ji lota^{ga}, anee,

“Amijjo ane yakadi me yowoo^{godi} icoa lowooko
Goni^{tagodi} Aneotedo^{go}ji?

Codaa amijjo ane yakadi me iladee?

³⁵ Codaa amijjo baanaga ica anigni ane yajigatalo
Aneotedo^{go}ji,
oda^a ja nibeotege loojedi?”

³⁶ Igaata^{ga} iliida^{gadi} inoatawece, coda^a inoatawece aninoa idioka limedi minoa lee^{godi} nimawene^{gegi}, coda^a inoatawece aninoa, iniaa loenataka, coda^a modog^{etetalo} lee^{godi} loenataka.

Joaniqidaa leeġodi me leeditibige midioka limedi me jogeeqatalo Aneotedoġoġi. Odaa jiġidaaqee. (Amém).

12

Godewiġa me jibaagatema Aneotedoġoġi

¹ Enice inioxoadipi, jipokotaġawatiwaji mewi madinajicitalo Aneotedoġoġi, leeġodi eliodi me godiwikode. Niġijo jotigide oyalegi ejedi moibootalo Aneotedoġoġi mowotibige me ninitedibece, pida oko baġa idiniboonaqatalo Aneotedoġoġi godiciagi niġina niboonigi ewikegi. Odaa iniokiniwateda me godewiġatema. Joaniqidaa ane yemaa Aneotedoġoġi. Odaa joaniqidaa aneo mewi me jogeeqatalo. ² Jinaġa domaġa iwitece lakataġa okotigi niġina iigo anodakapetege Aneotedoġoġi. Pida ikani Aneotedoġoġi me iigi gadaalegenali, amaleegaga owooġotitiwaji ane yemaa Aneotedoġoġi. Ane yemaa Aneotedoġoġi eletaġadomi, aġicaadaġa beyagitaġadomi, codaa me ninikatidi Aneotedoġoġi, codaa me iġenaqataġadomi.

³ Aneotedoġoġi najigotediwa ibakedi, codaa aaġaga najigotediwa yoniciwaġa me jao niġida ibakedi. Joaniqidaa leeġodi mejitaġawatiwaji, jinaġaleetibige daġakaami ғoneġegip, igaataġa aġakaami ғoneġegipitetiwaji. Pida nigakamaġa adinowootiwaji, owoo niġica anele, ane iġenaġa, codaa jinoġowootiwaji dogoleetibige me gadeloki. Akamaġakaami leeditibige madiniwini amaleegaga anati naga yajigotedaġawa Aneotedoġoġi gatiwaġatakaneġegi. ⁴ Digowoo

niçina godolaadi owidi liwailidi, pida idiokidi godolaadi aneiteloco. Codaa oniditeci liwai ida ane libakedi. ⁵ Niçida moko, oko eliodi, godiciagi liwailidi godolaadi. Pida okomoğokotiwage godiciagi godolaadi mokiditece. Codaa niçida moko okotawece godexogotege Cristo. Odaa okotawece ida anejinağatiwage digo minoatağa liwailidi godolaadi. ⁶ Joaniçidaa me daga diniciamico godixaketedi ane najigotedoğowa Aneotedoğoji me jibakenaşa. Nigida godixaketedi mejinağatiogi niçina anonakato Goniotagodi niçica ane yemaa Aneotedoğoji me ligegitediogi, jaşa niçida gobakedi me jinakatonaşa Aneotedoğoji. ⁷ Nige najigotedoğowa Aneotedoğoji godixaketedi me jaxawanaşa eledi oko, dice jaxawanaşa. Nige najigotedoğowa godixaketedi me jiğaxinağanagatece lotaşa Aneotedoğoji, dice jiğaxinağanaga. ⁸ Nige najigotedoğowa Aneotedoğoji godixaketedi me jaşa loniciwaşa eledi oko modiotece Cristo, dice jaşa loniciwaşa. Nige najigotedoğowa şonimaweneğegi me jedianağatece oko anigidi ane yopotibige, dice jedianaşa, mele godaaleğena. Nige najigotedoğowa godixaketedi me jiğenatakanaşa, dice jibakenaşa minitawece godoniciwaşa me jiğenatakanaşa. Nige najigotedoğowa godixaketedi me jiwikodenaga eledi oko, dice godinitibece me jiwikodenaga.

⁹ Emaani eledi oko manitawece gadaaleğena. Codaa oxaxini ane beyagi, pida oleetibige me iwitece anele. ¹⁰ Oleetibige meliodi memaani niçina anonakato Goniotagodi micataşa daga

gadoiigiwepodi. Oleetibige mawenigideni eledi oko. ¹¹ Jinağakaami abaciğegitema ağabakedi. Awii libakedi Goniotagodi manitawece codaan mele ağadaaleğena. ¹² Aniniitibeci leeğodi manibeoonitibigenge lanokegi Goniotagodi. Adinatiitalo ağadawikodico, codaan jiniğikani motağaneğeni Aneotedoğoji. ¹³ Edianitecetiwaji gañioxoadipi gañigidi lağalanigi ane yopotibige. Codaan abaatege oko ane yopotibige limedi.

¹⁴ Ipokitalo Aneotedoğoji me ibinie niğina ane igaalatibigağaji. Ipokitalo me ibinie, pida jiniğipokitalo deägeote ane beyagitema. ¹⁵ Oleetibige me ağdinikağawa ane ninitibece. Codaan anoeni nigini ane anoe. ¹⁶ Aniwotitema eledi oko. Jinağakaami anağaxakeneğegi, pida oleetibige me ağdokaağedi ane dağa ığoneğegi. Jinağaleetibige dağa dağaxa mida ağadixakedi caticedi niğina eledi oko.

¹⁷ Nigica aneo ane beyagitağadomi, jinağawii ane beyagitema. Oleetibige mawii anoyakadi eledi oko mele. ¹⁸ Nigakatitiwaji, awii me gadilakiitege inatawece oko. ¹⁹ Inioxoadipi yemaanigipi. Jinoğoleetibige dağa oojetee. Pida ikanitece Aneotedoğoji mepaa yelatetema, odaa eote lawikodico niğini oko aneo ane beyagitağadomitiwaji. Igaatağa maditağa lotağanagaxi Aneotedoğoji mee Goniotagodi Aneotedoğoji, “Emokee mida yoniciwaşa me joojete. Odaa jao lawikodico niğina oko anowo ane beyagitağadomitiwaji.” ²⁰ Dice awii aneeta lotağanagaxi Aneotedoğoji, niğijo negee, “Nige nivicile ağadaxakawa, edianitece niweenigi, nige

yeloadi ecibi, acipeğeni. Igaanigawii niçida aneni, odaa eliodi me niboliğa ağadaxakawa.”
21 Jinişikani ane beyagi dağa dinigaanyetążadici. Pida aägekeni ane beyagi mawii anele.

13

Leeditibige mejiwagatağa anida nağatetigi

1 Leeditibige mokotawece ejiwagatağa inatawece anida nağatetigi. Igaatağa ağica ini ane diiğenataka ane dağa Aneotedoğoji yajigote nağatetigi, pida Aneotedoğoji inağeyate niçinoanida nağatetigi digoina iişo. **2** Joanişidaa leegodi niçina oko ane lakapetegi niçina anida nağatetigi digoina iişo, aağaga lakapetegi Aneotedoğoji liiğenatakaneğegi. Odaa niçina lakapetegi niçina ane niiğenatakanağa nigidiaağidi nawikodeeşa, iloikatidi Aneotedoğoji. **3** Igaatağa niçina anowo anele ağodoita niçina anida nağatetigi. Pida inokina niçina anowo ane beyagi, boğodoita niçina anida nağatetigi. Akaami nige değemaani madoii anida nağatetigi, dice oleetibige mawii anele, odaa ele moyalağatibığağaji. **4** Igaatağa niçina ane diiğenataka digoina iişo eo libakedi Aneotedoğoji, nibakedi aneletağadomi. Pida nigawii ane beyagi, enice ele madoii. Igaatağa niçina ane diiğenataka ewi mida loniciwaşa me diiğenatakatağawa metiğadiloikatiti. Leegodi eo Aneotedoğoji libakedi, odaa iloikatidi niçina oko aneo ane beyagi, igaatağa Aneotedoğoji ja yelatetema libeyaceğeco niçina oko. **5** Joanişidaa leegodi me leeditibige me iwağati niçinoanida nağatetigi, aleegodi madoiita mawikodee, pida

leegodi me eemiteetece catiwedi gadaalegena niqina mawii ane beyagi, ogoa, domige ina anele.

6 Codaa joanigidaa leegodi leeditibige medianitiwaji inionigi-eliodi mepaaqgodibatege ganinyeelo niqinoa anida naqatetigi, igaataqa owo libakedi Aneotedogoji ane yajigotediogi. **7** Enice ediani ane ganaalewetema inionigi-eliodi, codaa me okanicodaagicoa eletidi ganaalewe. Eemiteetibige codaa maweniqidenitiwaji inatawece anida naqatetigi.

Ica ane leeditibige minigata eledi oko

8 Jiniqikani diqidioka limedi midiwa ganaalewe. Pida leeditibige midioka limedi memaanı eledi oko. Igaataqa niqina ane yemaa eledi oko, jegeote icoatawece niqicoa liiqenatakanegeco Aneotedogoji anetiqodiigeta me jaoga. **9** Mee Aneotedogoji, “Emaani eledi oko digo aneni madinemaani.” Niqina oko nigeo niqida niiqenatakanegegi, odaa jegeote niqijo eletidi liiqenatakanegeco Aneotedogoji ane iditedini Moisés, “Jinaqa gadoomatewa ane daga gadodawa. Jinaqa domaqa aijee. Jinoqolice. Jinaqa aniliitibige eledi oko. Jineqemaani niqina ane daga qanebi.” Odaa niqidiwa niiqenatakanegeco codaa okanicodaagica eledi liiqenatakanegegi Aneotedogoji liciagi niqijo niiqenatakanegegi anee, “Lajo memaanı eledi oko digo aneni madinemaani.” **10** Niqina ane yemaa eledi oko inokeo aneletema. Odaa joanigidaa niqina ane yemaa eledi oko jegeote icoatawece niqicoa liiqenatakanegeco Aneotedogoji.

11 Niğica noko lanokegi Cristo me dopitedijo me godewikatidi jeğepaanağa niłegi, ağalee liciagi niğijo noko maleekoka jinakatonaga Goniotagodi. Enice, joğowoogotitiwaji me leeditibige madinoweti, codaan madinemaanitiwage.

12 Liciagi niğina enoale naşa ixomağatice, odaa ja yelögötibige, Codaan leeditibige me jikanaga niğino a ne beyagi aneo niğina oko anida anetege nexocaga. Leeditibige me godigotema me jaogate nibaketedi anele manitaşa lokokena. **13** Jaşa niğina ane iğenaga liciagi niğidi oko ane newiga manitaga lokokena. Jinaşa domaşa jacapenağanağatibece migetaşa jacipağatibece; codaan jinaşa domaşa jitineğenaga niğina ane daşa gododawadipi; codaan jinaşa jidelaşa oteğexaaşaga jelokojoğonaşa. **14** Bişida leeditibige me gadigomi mawii inokina anele, igaataşa Goniotagodi Jesus Cristo yajigotedağawa loniciwaşa mawii anele. Jinaşa domoğowoo mawii ane beyagi, anokomaşa jılıdağatağatibige me jaşa.

14

Jinaşa alomeğeni şanioxoa

1 Abaatege gadiwigotitiwaji niğina ane değeliodi eliwağatakaneğegi. Pida jinagaabaatege dağadinotigimadenitege leeğodi niğicoa anaşaşa lowooko. **2** Inatecibece oko oyiwagadi moyakadi moyeligo okanicodaşaşa niweenigi. Pida inatecibece eledi oko ane değeliodi eliwağatakanaşa, oyeligo inokino niğino a ne şotanigijedi. **3** Niğina ane yeligo okanicodaşaşa

niweenigi, leeditibige me dağa igoadita niçina aninoka yeligo ane șotanigijedi. Odaa niçina ane dağa yeligo libole, leeditibige me degee me libatiigi niçina eledi me yeligo okanicodaağica niweenigi. Igaatağa Aneotedoğoji ja dibatetege niçini oko.⁴ Niçida makaami ağica şanağatetigi malomeğeni liotagi eledi oko. Niçina niotagi, nigeo nibakedi anele, ogoa, domigeo nibakedi ane beyagi, niotagodi jiçiniae iwi libakedi. Odaa niçina Aneotedoğoji liotagi eo niçina anele, igaatağa Aneotedoğoji yajigote nimaweneğegi meo nibakedi anele.

⁵ Inatecibece odiletibige diçida noko ane eneğegi ida ane jaoga, aliciagi niçinoa eletidi nokododi. Pida inatecibece oko jağagodiletibige diçinoatawece nokododi diniciamico. Oninitecibeci leeditibige mewi me dowooko amaleegaga yowoogodi niçica aneletema. ⁶ Niçina ane diletibige diçida noko me dağaxa mida ane jaoga, yotete niçida noko me doğetetalo Goniotagodi. Codaa niçina ane yeligo okanicodaağica niweenigi, niçina naşa yeligo, doğetetalo Goniotagodi, codaa diniotagodetalo Aneotedoğoji leeğodi midi ane yeligo. Odaa niçina ane inoka yeligo ane șotanigijedi, aağaşa doğetetalo Goniotagodi leeğodi me diniotagodetalo Aneotedoğoji midi ane yeligo. ⁷ Ağica ini anini godiwigotigi ane yakadi mee, “Abeyagitema eledi oko me idewiğa, ogoa mige ideleo.” ⁸ Nige godewiğa, godewiğatema Goniotagodi. Nige godeleo, godeleotema Goniotagodi. Enice nige godewiğa, ogoa, domige godeleo, idioka limedi moko nebi Goniotagodi. ⁹ Igaatağa Cristo yeleo,

pida yewigatace eotedibige me Niotagodi émaqaga
codaan moko anepaqalee godewiga.

¹⁰ Enice igaamee ina meni ganioxoa me dibatá?
Codaan igame leegodi me dagadiaaqica mawii
ganioxoa? Igaataqa icota noko mokotawece
idinikeenaqa lodoe Cristo. Odaa Cristo
ja najigotedogowa niqica ane igenaga me
jibaqatege me gonogeedi leegodi niqinoa
godoenatakema. ¹¹ Igaataqa diniditeloco
lotaqanagaxi Aneotedogoji,

“Mee Goniotagodi,

Idewiga, odaa jinaqawienatakani minatawece
oko oyamagatedi lokotidi yodoe,
codaan inatawece oko moditiwa me Ee
Aneotedogoji.”

¹² Odaa joaniqidaaqee, okotawece jelogotaqatalo
Aneotedogoji icoatawece niqicoa ane
godoenataka.

*Jinaqawii ganioxoa meyamagatice
eliwaqatakaneggegi*

¹³ Enice jikanaqa me idinalomeqenaqa.
Leeditibige mowoo me dagadiaaqawii ganioxoa
meyamagatice eliwaqatakaneggegi, migetaga ika
me diotece Goniotagodi. ¹⁴ Leegodi me ee nebi
Cristo, odaa jowoogodi codaan ajawienataka me
digica niweenigi ane daqa yakadi me jelicaga
daga leegodi moibootiogi niwicidi. Pida nigica
ane diletibige digica niweenigi ane daqa yakadi
me jelicaga leegodi moibootiogi niwicidi, nige
yeligo niqica niweenigi, odaa ja dibatá. ¹⁵ Nigawii
ganioxoa magecaqalo leegodi niweenigi anelici,
jigikeeni me degemaani ganioxoa. Pida Cristo

ja yeleotetema niñini ganioxoa. Enice jinaçawii me ika metiwaçataka leegodi niweenigi anelici. ¹⁶ Jinaça domağawii eledi oko modotaçatibige niçica anakati mele. ¹⁷ Igaataşa Aneotedoçoji iiç catiwedi godaalegenali. Joaniçidaa leegodi aleeditibige daga godigecaçaleğe niçica ane jelicaça, migetaşa ane jacipaşa. Pida leeditibige minoka jaoga niçina ane igenaga, codaajoleegatibige minatawece oko ilaçatiwage, codaamidokida godowoogo inaa godinikegi. Jakataşa me jaogate inoatawece leegodi loniciwaşa Aneotedoçoji Liwigo. ¹⁸ Nige niçidaägee niçina liotagi Cristo, odaa yocaganege Aneotedoçoji, coda eo me ninitibecce. Odaa niçina oko odeemitetibige niçina liotagi Cristo.

¹⁹ Enice joleegatibige niçica aneo me godilaçatiwage, codaajoleegatibige me jaoga niçina ane yaxawa eledi oko me ilitema eliwaçatakaneğegi. ²⁰ Jinaga domaga aagati niçica Aneotedoçoji aneotetema ganioxoa leegodi niweenigi anelici. Yakadi melici okanicodaçica niweenigi, pida jinaça domeğelici niçica niweenigi aneo eledi oko me eyamaçatice eliwaçatakaneğegi. ²¹ Ele nige değelici libole, nige daga acipe viinyo, oteğexaaşaşa awii anigetigini aneo ganioxoa me dibatá, oditaşa eyamaçatice eliwaçatakaneğegi.

²² Nigica ananatitece meo niçida niciagi, otetenimakamokakaami mowooğoti iniaa Aneotedoçoji. Niçina oko ninitibecce, niçina me daga deemitetece catiwedi laalegena me dibatá leegodi niçina loenatagi aneo. ²³ Pida niçina ane dinawietibece,

ane diletibige dağa dibatá niçina me yeligo libole, Aneotedogoji iloikatidi niçina oko leegodi ageo niçica ane deemitetece laaleğena. Igaatağa niçina oko ane diletibige me dağa ilagatice meo anigidi, pida eo, odaa ja dibatá (igaatağa adioteci ane yowoogodi me iğenaga).

15

Leeditibige me jocaganegenagatibigo eledi oko

¹ Niçida moko baanaga yoniciwadi gotiwağatakaneğegi leeditibige me idinatiığatalo niçino a loenataka niçina analee değeliodi eliwağatakaneğegi, codaa idinatiığatalo niçino a lowooko, icaağica nige dağa domaşa godiwoditema lowooko. Aägele dağa jaoşa inokina anokomoka aneletogodomi. ² Pida oninitecibeci leeditibige me yocağaneğetibigo nioxoa, meo niçica aneletema, eotibige me yaxawa me ili eliwağatakaneğegi. ³ Igaatağa Cristo jiğidaägee aägeote ini anepaşa yemaa. Dinatite niçijo lawikodico, digo aneeta me diniditeloco lotaganagaxi Aneotedogoji. Niçica Cristo naşa yotaganegeli Eliodi, meeteta, “Niçijo anoyametibigağaji, aağaga etidame.”

⁴ Igaatağa ijoatawece ane diniditeloco Aneotedogoji lotaganagaxi, niçica jotigide, ijoatawece diniditedini metigodiiğaxi me idinatiığatalo godawikodico, codaa mowo mabo godaaleğena. Joanığidaa leegodi me inibeoonagatibigege lanokegi Cristo.

⁵ Aneotedoğoji najigotedoğowa godoniciwağa me jakatağa me idinatiğatalo godawikodico, codaa meote mabo godaaleğena. Odaa jipokotalo Aneotedoğoji me godaxawanitetiwaji midokida ane godowoogo, codaa midioka limedi me godilakiitiwagetiwaji, digo anee Jesus Cristo me nikaetedoğowa. ⁶ Jigidaa ane jipokotalo amaleegaga akaamitawece ateciği, micatağa doğokinitece oko, odaa akaamitawecetiwaji ogeetetalo Aneotedoğoji, ane Eliodi Goniotagodi Jesus Cristo.

Nığinoa nibodicetedi anele aagagicotiogi ane dağa judeutedi

⁷ Dicabaategetiwaji eledi oko, digo anigotedoğowa Cristo me dibatedoğogi, amaleegaga odoğetetibigimece Aneotedoğoji niğina oko. ⁸ Ejitağawatiwaji joaniğidaa leegodi Cristo me dinajigo me liotagi judeutedi, eotedibige me ikee Aneotedoğoji me dağa ixomağateetedice ane ligegi, pida eote ane ligegitediogi niğijo jotigide laamipi judeutedi. ⁹ Codaa dinajigo me liotagi judeutedi eotedibige niğina ane dağa judeutedi modoğetetalo Aneotedoğoji, leegodi me iwikodetediogi. Davi yalağata niğidi noiigi maditağa Aneotedoğoji lotağanağaxi, niğijo mee, “Joaniğidaa leegodi joğetetağawa liwigotigi niğidi ane dağa judeutedi,

codaa jigaa enaco me joğetetağawa liwigotigi niğidi.”

¹⁰ Eledi mee Aneotedoğoji lotağa,

“Akaamitiwaji ane dağakaami judeutedi, aniniitibecitiwaji,

awanitege niğijo noiigi Aneotedoğoji ane iomağaditedice!”

11 Codaa eleditace mee,

“Akaamitawecetiwaji ane dağakaami judeutedi ogeetetalو Goniotagodi!

Igaatağa inatawece ane noiigi leeditibige modoğetetalو.”

12 Codaa me Isaías iditeloco Aneotedoğoji lotaganagaxi, niğijo mee,

“Niğica anida aneetege licoğegi Jessé enagi me iiğe niğina ane dağa judeutedi.

Odaa onibeotegi me yewikatiditibiwajı.”

(Niğica Jessé, Davi eliodi).

13 Aneotedoğoji jiğiniaageote me inibeoonagatege lanokegi Goniotagodi Jesus. Odaa jipokotalo meliodi me yajigotedağawa ḡadinikegitiwaji, codaa meote mele ḡadaaleğenali malee iwagatitiwaji, amaleeğaga yajigotağawatiwaji Aneotedoğoji Liwigo ḡanimaweneğegi mepaanaga anibeoonitege lanokegi Goniotagodi Jesus.

*Paulo libakedi me yelogoditedibece nibodicetedi
anele miditağa ane dağa judeutedi*

14 Inioxoadipi, emegeeta eliodi me jowooğodi, codaa ajawienataka meliodi makaamitiwaji eletetema eledi oko, codaa jowooğodi mowoogotı anodaa diitigi ḡotiwağatakaneğegi, codaa mowoogotı madinoxoki madinajacağatitiwaji.

15 Pida, inioxoadipi, jiditini ane igeği amaleeğaga jao manalakitibige niğinoa anejitece. Aidoi me jidi nağadi notağanağaxi, igaataga Aneotedoğoji idiomağaditedice me jao ane libakedi.

16 Idiomaqaditedice me ee liotagi Jesus Cristo, codaa maqaşa jiba miditaga ane dağa judeutedi. Niçina mejitece nibodicetedi anele anoditece Jesus, jiba micatağa niçina sacerdoti ane yajigo niboontitalo Aneotedoğoji. Jaotibige niçina ane dağa judeutedi meniwaşatakanaşa, odaa ja liciagi niçina niboontitalo Aneotedoğoji ane dibatetege, jiġidiaağidi ane ixipeticoace Aneotedoğoji Liwigo mepoka nepiliditeda.

17 Enice jakadi me idinabaketibece leeğodi ibakeditema Aneotedoğoji, leeğodi me idexogotege Cristo. **18** Igaataşa inoka jemaa mejitece niçinoa Cristo ane loenataka me idibake. Najigotediwa yoniciwaşa me jao niçida nibakedi, codaa me jao niçijo ane dağa judeutedi monakato Goniotagodi. Niçidi oko oyiwagağadi Aneotedoğoji niçijo noğowajipatalo yotaşa, codaa noğonadi anodaağee yewiġa. **19** Eleditace oyiwagağadi niçijo noğonadi niçinoa ane şobinico anoikee loniciwaşa Aneotedoğoji, codaa me niçinoa godoxiceğetedi. Odaa joğoyiwağadi Aneotedoğoji leeğodi loniciwaşa Liwigo Aneotedoğoji. Joaniçidaa ibakedi niçijo naşa idixomagağateloco nigotaşa Jerusalém, codaa me niçinoa nigotadi anodipepitege, codaa minoatawece nigotadi neğepaa nipodigi Ilíria. Inoatawece nigotadi anejigotece ejitece nibodicetedi anele anoditece Cristo. **20** Idioka limedi me idinonicawağadi mejitece nibodicetedi anele anoyalagağatalo Cristo midiwatasa nigotadi analée diğica mowajipata moyalağatalo Cristo. Igaataşa adomaşa jemaa me ibakadi baaniçijo me libakadi eledi oko, micataşa niçina oko ane dağa yemaa me dabiteğetini

ligejadi ditibigimedi lipodağaladi baaniçijo me
ligejadi eledi oko. ²¹ Idalağatalo Goniotagodi digo
aneeta lotaşa Aneotedogoji, niçina mee,
“Niçijo ane diçica mowajipata moditece
anodaägeeteda Goniotagodi,
niçidi oko onadi,
codaa moyowooğodi niçica anodaägeeteda.”

Paulo akaa lowoogo migo dalita nigotaşa Roma

²² Elioditibece me domaşa jemaa me
idalitağawatiwaji, pida anaşa jakadi leeğodi
ibakedi me jelögöditibece nibodicetedi anele
anoditece Cristo miditaşa niçidi noiigi ane
diçica mowajipatalo. ²³ Pida natigide ja
jigodi niçida ibakedi minoataşa niçinoaa
nipodaga. Codaa ja jotigide me domaşa
jemaa me idalitağawatiwaji. ²⁴ Odaa nige
iniwiajeticogi digoida niïgo Espanha, odaa jemaa
me idalitağawatiwaji. Odaa ejime epenaitedi
midiaägejo makaamitagiatiwaji, makaami
inikağawepoditewaji, odaa nigidiaağidi jemaa
madaxawanitiwaji me iniwiajeticogi nigepaa
Espanha. ²⁵ Pida niçina natigide ejigo nigotaşa
Jerusalém amaleegaga jaxawa noiigi anida
aneetege Cristo manitaşa nağani nigotaşa.
²⁶ Igaataşa loiigi Cristo digoida niigotedi
Macedônia aniaa Grécia oyakadi mele monioda
dinyeelo moiwakateetigi niçijo madewetedi loiigi
Cristo manitaşa nigotaşa Jerusalém. ²⁷ Idiaa
lowoogo monioda dinyeelo, codaa diitigi amina
naalewe moyaxawa noiigi judeutedi. Niçidi
ane daşa judeutedi anonakato Goniotagodi
leeditibige moyaxawa judeutedi madewetedi

anonakato Goniotagodi. Igaatağa oyeloğoditiogi niçijo ane dağa judeutedi anodaägeeteda libinico Aneotedoğoji ane yajigotediogi. ²⁸ Nigidiaağidi nige jigodi niçida ibakedi me jajigotiogi inoatawece dinyeelo niçidi madewetedi. Igaanige idigo, odaa ja iniwiajeticogi Espanha, odaa inaağejigotece makaamitaşa, idalitağawatiwaji. ²⁹ Jowooğodi nigejotağawatiwaji me idalitağawa, eliodi me ninitibece yaaleğena, igaatağa Cristo owidi laxawanağatakaneğegitedomi. Codaa nigejotağawatiwaji jemaa mejitece niçida anigotediwa.

³⁰ Inioxoadipi, jao ipoketegi leeğodi Goniotagodi Jesus Cristo, coda leeğodi Liwigo Aneotedoğoji meote me idinemaañağatiwage. Jipokotağawatiwaji ina başa otaganegeni Aneotedoğoji, digo aneji me jotaganegə amaleeğaga idaxawa Aneotedoğoji. ³¹ Otağaneğeni Aneotedoğoji, ipokitalo me idotetetema niçeladimigipitigi Judéia ane doğoyiwağaditeda Goniotagodi, codaa ipokitalo Aneotedoğoji meote niçidi loiigi digoida nigotaşa Jerusalém modibatege niçida ibakedi. ³² Odaa joaniçidaağee, nige yemaa Aneotedoğoji, ejotağawatiwaji me ninitibece yaaleğena, odaa joniciwağataşa oninitecibeci şonioxoa. ³³ Aneotedoğoji eote mele şodaaleğenali. Jipokotalo midioka limedi miniwa makaamitağatiwaji. Odaa jiçidaağee. (Amém.)

Paulo yecoaditibige lokaagetedi manitağa nigotağa Roma

¹ Jemaa me jelegetagawatiwaji ḡoniwaalo Febe, ane libakadi miditağa lapo anonakato Goniotagodi manitaşa nigotaşa Cencréia. ² Jemaa mabaategetiwaji ḡoniwaalo leeġodi mida aneetege Goniotagodi anodaa leeditibige modigo niġina liomaġatagipi Aneotedoġoġi modibatege ḡonioxoadipi. Axawantece okanicodaaqica ane yopotibige, igaataşa jiqijo me yaxawa eliodi oko, codaa ee ijo maġaġa idaxawa.

³ Jemaa me idecoaditibige Priscila ijaa Áquila, yokaaġetedi me jibaagatema Jesus Cristo.

⁴ Priscila ijaa Áquila ja nigomaġa moyeleotomi. Joaniqidaa leeġodi meliodi me iniotagodetiogi. Pida aġemokee, pida ijoatawece niġijoa lapol anonaġatodii Goniotagodi ane daġa judeutedi, eledi odiniotagodetiogi Priscila ijaa Áquila. ⁵ Codaa aaqaga idecoaditibige niġijo lapo anonaġatodii Goniotagodi ane latecaġadi liġeladi Priscila ijaa Áquila.

Idecoaditibige Epêneto aneliodi me jemaatibigo. Jieġijaaqiġi odoejegi oko aneyiwaġadi Cristo nippodigi Ásia. ⁶ Idecoaditibige Maria aneliodi me dibatoġodomi. ⁷ Idecoaditibige Andrônico aniaa Júnias anida aneetege yoġiġi. Anijo me iniwilagawepodi. Niġinoa eletidi liiġexedi Aneotedoġoġi eliodi modeemitetibige, akaaqoyiwaġadi Cristo aniġicatibige daġa ejiwaġadi.

⁸ Idecoaditibige Ampliato, yokaaġedi ane jemaa leeġodi mida anejinaġatege Goniotagodi.

⁹ Idecoaditibige Urbano eledi godokaagedi me jibaagatema Cristo, codaan aagaga idecoaditibige Estáquis eledi yemaanigi. ¹⁰ Idecoaditibige Apeles baanaaga ikee meliodi meyiwaqadi Cristo. Idecoaditibige ane ligeladi minitaaga Aristóbulo. ¹¹ Idecoaditibige Herodião ane yoiigi, codaan niñijo anoyiwaqadi Goniotagodi ane ligeladi minitaaga Narciso.

¹² Idecoaditibige Trifena aniaa Trifosa, niñijo iwaalepodi anowo Goniotagodi libakedi. Codaan aagaga idecoaditibige naqajo eledi godokaagete godemaana Pérside aneliodi me dibatema Goniotagodi. ¹³ Idecoaditibige Rufo liomaqatagi Aneotedogoji, codaan aagaga idecoaditibige naqajo eliodo ane idigotiwa micataaga daña ee lionigi. ¹⁴ Idecoaditibige Asíncrito, Flegonte, Hermes, Pátrobas, ijaa Hermas, codaan me iditawece gonioxoadipi anidiaagi miditaaga. ¹⁵ Idecoaditibige Filólogo, Júlia, Nereu ajaa niwaalo, codaan Olimpas ijaa ijotawece ane liomaqatagipi Aneotedogoji ane iditibige miditaaga.

¹⁶ Adinecoatitiwaji amaleegaga ikeeni madinemaanitiwage, awiitibige me ninitedibece Aneotedogoji. Niçina eletidi lapoli anoyiwaqadi Cristo oyecoaditibigaqajitiwaji.

Paulo iladee niñijo lapo anonakato Goniotagodi manitaaga nigotaaga Roma

¹⁷ Inioxoadipi. Jipokotaqawatiwaji manidakitigi niçina anodoletibige mowo mawalaceti-coace, codaan madinotigimadenitiwage. Niçidi noiigi oibeyacaqadi eledi oko eliwaqatakanegegi,

codaa modakapetege niiqaxinaqanegeco gotiwagatakanegégi, baanaga owoogotitiwaji. Awalacetuge niqidi noiigi, jinagaleegawanitege. **18** Igaataqa niqina anowo eledi oko maniaditema eliwaqatakanegégi aliotagipi Cristo, ane Goniotagodi. Pida odioteci niqicoa anepaa lidaqataka lolaadi. Ele me notaqanaqa codaa oiletibigo oko, owotibige moyakadi moinaale niqina ane diqica lixakedi. **19** Pida inatawece oko oyowoogodi me iwitecetiwaji Goniotagodi, odaa joaniqidaa leeğodi makaami inikağawepodi. Jemaatiwaji mida qadixakedi mawii anele, idiqida ajemaa doğowooğotitiwaji mawii ane beyagi. **20** Aneotedogoji joaniqiniaageote mele godaalegena. Aleegi, odaa eote manigaanyetece godaxakawa Satanás. Jemaa Goniotagodi Jesus Cristo midioka limedi meletedaqadomitiwaji. Odaa jiğidaagee. (Amém).

21 Timóteo ane ibakawa yecoaditibigağajitiwaji. Lúcio, Jassão, iniaa Sosípatro anida aneetege yoi-igi, aagaga oyecoaditibigağajitiwaji. **22** Eemoda Tertius ane jidi niqinoa Paulo lotaqa, aagaga idecoaditibigağajitiwaji, leeğodi okotawece oko nepilidi Goniotagodi. **23** Ee Paulo yotokağadi ligeladi Gaio, odaa ele me dibatigi. Codaa niqina loiigi Aneotedogoji digoina idioka limedi me latecağadi ligeladi Gaio. Gaio aagaga yecoaditibigağajitiwaji. Erasto, niqina ane doweditelogo ninyeelo nigotaqa, iniaa gonioxoa Quarto eledi oyecoaditibigağajitiwaji. **24** Jemaa Goniotagodi Jesus Cristo midioka limedi meletedaqadomitiwaji. Odaa jiğidaagee. (Amém).

Paulo dogetetibigimece Aneotedoğoji

25 Joğeeğatalo Aneotedoğoji. Yakadi mepaanaga yoniciwagağadi gatiwağatakaneggegi. Jigidaageeta niğinoa nibodicetedi anele anejitece, niğina me jiiğaxinagatece Jesus Cristo. Niğinoa ane jiiğaxinağanağatece akaağinoa niğica maleekoka dinoe niğina iiço. Pida jotigide ağica ane yowoogodi. Natigide Aneotedoğoji ja nikeetedoğowa.

26 Niğijo ane dağa jowoogotaga ane diitigi midiwatağa lotaga Aneotedoğoji, anoyalaga niğijo anoyelogoditedibece Aneotedoğoji lowooko, niğijo ane dağa jowoogotaga, Aneotedoğoji ja ikee. Aneotedoğoji anidioka limedi me yewiga, niwakatee niğidi oko moyelogoditedibece lotaga. Eote minatawece ane noiigi owajipatalo lotaga, eotedibige minatawece oyiwağadi liigenatakaneğegi, codaan monakato Goniotagodi.

27 Iniočiniwateda me Gonoenogodi, codaan iniočiniwateda minoa lixaketedi. Odaa leeditibige midioka limedi me jođeeđatalo leeđodi Goniotagodi Jesus Cristo. Odaa jigidaagee. (Amém).

Gela Liwai Lotaŋanaŋaxi Aneotedoŋoji New Testament in Kadiwéu (BR:kbc:Kadiwéu)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kadiwéu

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kadiwéu

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
[7128a549-e957-5460-8c56-0f5281edf264](#)